

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE**

CARTA DE ADHESION AL SANTO PADRE

BEATISIMO PADRE JUAN PABLO II.

Los emigrados eslovenos, radicados en la República Argentina, y sus descendientes, reunidos en su II. Congreso Católico en el país, siguiendo la tradición de trascendentes congresos renovadores en la historia del cristianismo entre el pueblo esloveno, renuevan a Su Santidad las expresiones de su insoluble adhesión en el amor, la obediencia y la fidelidad. A la vez que aseveran la elevación de sus súplicas por la asistencia divina a Su altísimo ministerio, imploran también Su apostólica bendición, para que el Altísimo les guíe con su gracia en una recta vida personal y familiar, como también para que Eslovenia recupere la plenitud de justicia y libertad a la mayor gloria de Dios y ventura de los hombres.

Buenos Aires, en la festividad de Cristo Rey, 22 de noviembre de 1987

.....

LUČ JE IN BOG JE

Luč je in Bog je, radost in življenje!
Svetlejši iz noči zasiže dan,
življenje mlado vre iz starih ran
in iz trohnobe se rodi vstajenje.

V nečisto noč, v sramoto in ihtenje
zapel je glas iz angelskih poljan —
en žarek je iz večnosti poslan,
svetlobe večne slavno oznanjenje. —

Vsi vi, skozi mrak pod križem vzdihujoči,
vsi vi, strmeči nemi v črna tla —
prišlo je znamenje! V tej zadnji noči

zablisnilo se je odvrh nebá —
vstanite, vriskajoči in pojoči:
pozdravljena, nebeška glorijska!

Ivan Cankar

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETO 55

JANUAR 1988

Škof dr. Stanislav Lenič nam piše

Predragi argentinski
Slovenci!

Moja srčna želja je bila, da bi Vas mogel kdaj osebno obiskati, toda, ko sva že s pokojnim msgr. Oreharjem načrtovala moj obisk, je prišla vmes ne samo njegova smrt, pač pa tudi moja bolezen in sedaj z njo seveda tudi spremljevalka starost. Zato sem letos prošil prijatelja škofa Janeza Jenka, da je on opravil obisk namesto mene. Slišim, da je bilo povsod zelo lepo in je škof prišel navdušen domov.

Vaš sedanji delegat, gospod prelat msgr. dr. Alojzij Starc, ki mu iz srca čestitam k njegovemu rimskemu odlikovanju, me je naprosil, naj se Vam vsaj s pismom oglasim ob letošnji izseljenski ne-

delji. Rad to storim.

V Argentini je toliko mojih znancev, sošolcev, prijateljev in celo sorodnikov. Zato bi Vas rad vse pristrčno pozdravil, Vam zaželel obilje božjega blagoslova ob izseljenski nedelji, posebno pa še ob praznikih Gospodovega rojstva in novem letu.

Te dni mineva 20 let, odkar sem bil imenovan za ljubljanskega pomožnega škofa. Slovenski škofje so mi takoj po posvečenju dali nalogo, naj bi držal zvezo z izseljenci po svetu in njihovimi dušnimi pastirji. Ko je msgr. Ignacij Kunstelj odstopil kot narodni ravnatelj, je Rim imenoval mene za to službo. V tem svojstvu sem obiskoval drage rojake največ po Zahodni Evropi, dvakrat sem bil v Kanadi, enkrat v Združenih drža-

vah in kar dva meseca leta 1973 v Avstraliji. Obiskal sem veliko slovenskih skupin, birmal kar veliko število slovenskih otrok. Predvsem pa se vsako leto vsaj enkrat srečam z evropskimi dušnimi pastirji na njihovih letnih sestankih. Tudi letos sem še bil v oktobru v Vorarlbergu, čeprav sem šel tja iz bolnišnice in se spet kmalu vrnil nazaj v bolnišnico. Moja bolezen je razkroj eritrocitov in zato nastopa huda anemija. Zdravniki se zelo trudijo in iščejo novih načinov, kako bi mi pomagali. Jaz pa sem popolnoma miren in pravim: 50 let sem smel služiti v veselju in trpljenju, vmes je bilo osem let hudega zapostavljanja v zaporih, pa spet toliko lepega v dušnem pastirstvu in moji škofovski službi, da moram biti Bogu iz srca hvaležen, da me je pustil toliko časa na svetu. Prihaja čas „razveze“, ko bom tudi jaz z nadškofom Pogačnikom moral zapeti: V večnosti pristan — čoln moj je naravnat.

Pa kaj bi govoril o sebi, ko sem se namenil pisati pismo Vam, dragi argentinski rojaki. Vedno sem ponosen na Vas in na Vaše izredno delo, ki ga skupaj s svojimi dušnimi pastirji opravljate v Argentini tako, da ste postali edinstven vzor urejene skupnosti, ki se tako trudi, da bi ohranila žive korenine vernosti in slovenstva. Trudite se, da bodo iz teh korenin poganjali ne samo drugi in tretji rod. Zadnje čase smo dobili kar veliko obiskov iz Argen-

tine in vedno občudujem vse, kako lepo slovenščino govorijo. Vem, da to ni samo zasluga Vaših dušnih pastirjev, ampak predvsem staršev in dobrih ljudi, ki čutijo za svojo dolžnost, da mlademu rodu posredujejo kulturno in versko bogastvo našega naroda.

Kakor mi poroča msgr. Starec, je trenutno kar 66 slovenskih duhovnikov, raztresenih po Argentini. 14 jih skrbi tudi za Slovence. Nekatere sem že jaz posvetil v domovini ali jim govoril na novih mašah (Cukjatiji!). Ko prihajajo Vaši sinovi študirat teologijo v Ljubljano, smo jih veseli in vidim, da se tudi oni dobro počutijo med nami. Le še jih pošljite. Pri nas smo tudi letos dobili kar 14 mladih kandidatov za bogoslovje. Tudi to je ena izmed mojih skrbi: delati za duhovne poklice. Pri nas ljudje zares veliko molijo za nove poklice, imamo bratovščino živega rožnega venca, imamo posebne skupine molivcev za poklice. Trenutno ima ljubljanska nadškofija spet 51 bogoslovcev. Upamo, da bo število spet narasčalo, ko je nekaj let občutno upadalo. Pred 15 leti pa smo bili v svetovnem vrhu po poklicih, saj je naša nadškofija imela kar 132 bogoslovcev. Tega še v zgodovini nikoli ni bilo. Glavni vzrok osipa je danes premajhno število otrok. Eden letošnjih prosilcev za sprejem v malo semenišče, je napisal v prošnji: Izhajam iz družine s 4 otroki, kar je danes redkost. Žal, res je redkost. Zato sem pa toliko

bolj vesel, da imate v Argentini še vedno zdrave in številne družine.

O nas lahko veliko berete tudi v Vaših časopisih, da ste tako na tekočem. Vesel sem, da radi berete Oznanilo in Duhovno življenje. Najbolj pa sem seveda vesel živega verskega življenja med Vami. Le bodite nam še naprej vzor in spodbuda. Mi tonemo v čudno mešanico verske indeferentnosti, življenjskega materializma, ki ubija čut za nadnaravne vrednote. Seveda imamo tudi veliko dobrega, veliko prizadevanj tudi med mladino. Kako smo veseli naših mladih, ki se jih je letos zbralo v Stični kar 5000! Bog nas ne bo zapustil, da le mi ne bomo zapustili njega.

Dragi sobrat prelat in delegat, Vam, vsem sobratom duhovnikom in vsem dragim rojakom po širni Argentini pošiljam pristrčne pozdrave in najboljše želje za vse praznike. Bodimo še naprej lepo povezani v Bogu. Ko boste pa slišali, da me ni več na tem svetu, se vsem dragim znancem priporočam v blagohoten spomin.

Bog z Vami in Marija Pomagaj!

Vaš

+ Stanislav Lenič
škof in narodni ravnatelj
za izseljensko dušno
pastirstvo Slovencev

Ljubljana, 18. novembra 1987.

II. katoliški shod
Slovencev
v Argentini
1987

Na praznik Kristusa Kralja, v nedeljo 22. novembra 1987, je bilo v Slovenski hiši v Buenos Airesu sklepno zborovanje II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini, ki nam je nakazal smernice za naše osebno, družinsko in skupno življenje po skoraj 40 letih našega bivanja v Argentini in na pragu tretjega tisočletja.

PRIPRAVA

Misel na II. katoliški shod Slovencev v Argentini je že več let tlela med nami. Ob stoletnici 1. slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani leta 1892 je „Oznani-lo“ prineslo 5. septembra 1982: „Ali ne bi bil v slovenski skupnosti v Argentini, ki je po 35 letih še tako polna življenja, potreben nov shod? (Prvi je namreč bil v avgustu 1952.) Ali ne živimo v času, ko prvi graditelji naše skupnosti odhajajo v večnost? Ali ni potrebno osvetliti naše cilje tako pri starejših in še bolj pri mladini? Ali niso potrebne jasne smernice za zadnji desetletji drugega tisočletja in prva leta tretjega tisočletja? Gre za večno in časno srečo nas vseh, vse naše skupnosti, ki nam mora biti draga, kakor punčica v očesu.“

Razgovori o novem katoliškem shodu med nami so se nato vedno bolj stopnjevali. V marcu 1984 je msgr. Anton Orehar, delegat za slovensko dušno pastirstvo v Argentini, povabil nekatere zastopnike našega skupnostnega življe-

nja, tako predsednika Slovenskega narodnega odbora, predsednika osrednjega društva „Zedinjena Slovenija“, ki v medorganizacijskem svetu povezuje vse naše domove, predsednika Katoliške akcije, predsednika Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva, dušne pastirje, predsednika Kulturne akcije, zastopnike šol, mladine in drugih ustanov ter nekatere izvedence. Po prvih posvetih je bil ustanovljen Pripravljalni odbor za katoliški shod. Člani odbora so se dolgo časa sestajali mesečno, zadnje čase pa celo večkrat na mesec. V septembrski številki 1986 Duhovnega življenja je izšlo Gradivo za slovenski katoliški shod v Argentini. H gradivu je več rojakov prispevalo tehtne pripombe. V letu 1987 pa so se vršili javni sestanki: kulturni je zboroval 27. marca, odsek za narodna-družbena vprašanja 16. maja, odsek za domove, organizacije in ustanove 20. junija, versko-nravni odsek 29. avgusta, družinski odsek 3. oktobra, odsek za mladino pa 1. novembra.

POTEK SHODA

V cerkvi Marije Pomagaj

Sklepno zborovanje se je začelo na praznik Kristusa Kralja v cerkvi Marije Pomagaj ob 17. uri. Slovesno somaševanje je vodil prelat dr. Alojzij Starc, ki je imel tudi mašni nagovor ob prazniku in shodu. Somaševali so dušni pastirji France Bergant, Anton Bi-

dovec, Janez Petek, dr. Jure Ro-
de in Jože Škerbec ter breginjski
župnik iz Slovenije Jože Mikuz.
Med mašo je pel Gallus pod vod-
stvom Anke Savelli Gaserjeve ob
orgljanju prof. Mirjam Klemenc.
Mašni berili sta brala Emil Ur-
bančič in Bernardka Bidovec, na-
povedovalec pa je bil Janez Je-
reb. Rojaki so napolnili cerkev in
velik del dvorišča Slovenske hiše.
Praznično občutje je napolnilo vse
udeležence.

V dvorani

Dvorano sta funkcionalno in o-
kusno opremila in okrasila Tone
Oblak in Stane Snoj s sodelavci,
za osvetljavo pa je skrbel Bog-
dan Magister.

Slavnostno zborovanje v dvora-
ni je začel s pozdravno besedo
lic. Milan Magister, predsednik
pripravljalnega odbora.

„Spoštovani slovenski rojaki! V
imenu Pripravljalnega odbora za
II. katoliški shod Slovencev v Ar-
gentini vas pristrčno pozdravljam.
Praznik Kristusa Kralja je bil iz-
bran namenoma, da slavnostno
zboruje naš katoliški shod. Pri
sveti maši smo se zahvaljevali Bo-
du in prosili Svetega Duha za bla-
goslov, tukaj pa naj bo najprej
dana čast Kristusu Kralju z mo-
gočno pesmijo združenih mladins-
kih zborov.“

Združeni mladinski zbori iz San
Justa (pevovodja Andrej Selan),
iz Castelarja (Anka Savelli Ga-
ser) in Ramos Mejje (lic. Tine Se-
lan) so mogočno in ubrani zapeli

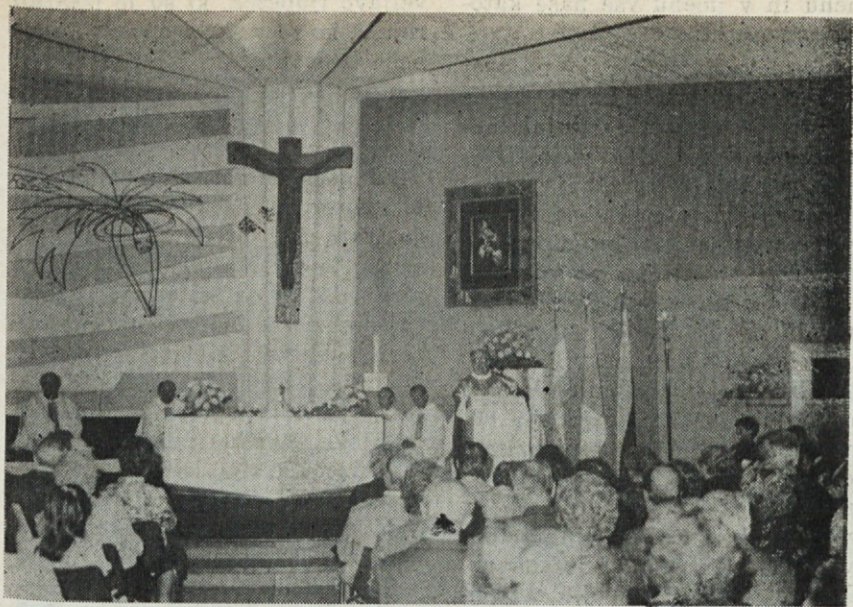
Mihelčičevo „Kristus, večni kralj
vesolja“, Beethovnov „Boga sla-
vijo“ in Wagnerjevo „Pojte sla-
vo Bogu“. Združene pevce je vo-
dil Andrej Selan, Anka Gaser jih
je pa spremljala na orglah.

Lic. M. Magister je povedal u-
vodne misli:

„Katoliški shod je namerno sni-
denje starejših in mladih rojakov,
da znova preverijo svoje katoliško
mišljenje in slovensko zavest; da
pregledajo svoje sodelovanje in
ravnanje; da se zazro v prihod-
nost svoje skupnosti pa svojega
naroda kot katoličani in Sloven-
ci; da uvidijo poti, po katerih naj
usmerijo svoje skupnostno življe-
nje. Katoliški shod ima tudi na-
men povezati vse katoliško misle-
ča osebnosti, ki delujejo na ver-
skem, kulturnem, političnem in
drugih družbenih področjih se-
danjega življenja.“

Prvi katoliški shod v zdomstvu
je bil l. 1952, kmalu potem, ko smo
se znašli na za nas nepoznani a-
meriški celini in niti nismo mogli
slutiti, kako daleč v našo bit bodo
pognali sokovi te zemlje.

Po 35 letih z ganotjem gledamo
nazaj. Uvidevamo, da smo kot ce-
lota ohranili svoje bistvo, spre-
menili pa smo se v toliko, v koli-
kor so se tudi razmere med nami
in okrog nas spremenile. Ugotav-
ljamo tudi, da smo sami bili od-
ločilni dejavniki pri ustvarjanju
svoje blagoslovljene skupnosti ob
neizmerni pomoči božji, ki nam je
bila izkazovana po priprošnji na-
ših mučencev.

Slavnostno zborovanje katoliškega shoda na praznik Kristusa Kralja, 22. novembra 1987, se je začelo v cerkvi Marije Pomagaj. Na sliki: delegat za slovensko dušno pastirstvo prelat dr. Alojzij Starc med mašnim nagovorom

Novi časi pa nam postavljajo vprašanja, na katera moramo odgovoriti na sodobni način v luči večno veljavnih resnic in zakonitosti.

Prva misel na II. katoliški shod se je utrnila l. 1982 ob proslavljanju 90- letnice prvega slovenskega katoliškega shoda, ki se je vršil l. 1892 v Ljubljani. Dozorela je ta misel l. 1984, ko nas je na shod sklical naš dragi pokojni msgr. Anton Orehar. Prvi posvet javnih delavcev 24. 3. 1984 je zamisel sprejel. Msgr. Orehar je imenoval Pripravljalni odbor, kateremu sem imel čast biti predsed-

nik. Ta odbor sestavljajo: prelat dr. Alojzij Starc — vodja versko-nravnega odseka, arh. Božidar Bajuk — zastopnik skupnosti v Mendozi, Franc Cukjati, arh. Marjan Eiletz, Božidar Fink — vodja narodno-družbenega odseka, dr. Marko Kremžar, superior Ladislav Lenček — vodja kulturnega odseka, Lojze Rezelj, dr. Jure Rode — vodja družinskega odseka, Jože Škerbec, arh. Jure Vombergar — vodja odseka za naše domove in ustanove.

Naj mi bo dovoljeno, da se danes za njihovo iskreno in dolgotrajno delo zahvalim v svojem

imenu in v imenu vse naše katoliške skupnosti.

Pripravljalni odbor je najprej prosil tiste javne delavce, ki že leta s svojim delom oblikujejo našo skupnost, naj se izrazijo, katere so pomembna vprašanja, o katerih naj bi katoliški shod razmišljal. Na podlagi teh predlogov je bila snov razdeljena po odsekih, ki so nato na svojih sejah, razširjenih po še drugih sodelavcih in strokovnjakih, pripravili osnovno „Gradivo“, ki je bilo dano v splošno obravnavo, ko je bilo objavljeno leta 1986 v septembrski številki lista „Duhovno življenje“. Po novih pisemnih predlogih in priporočilih je Pripravljalni odbor naprosil naše poglavitne ustanove, da so v okviru svojih sestankov, pa z izrečnim namenom, da se posvetijo snovi katoliškega shoda, nudili vsem rojakom možnost, da se javno razgovore in izrečejo. Mnogi zavzeti rojaki so tudi pisмено pokazali na vprašanja in stanje.

Odseki so pregledali predloge, jih preučili in jih upoštevali pri izdelavi sklepnih izjav, katere bodo na današnjem zborovanju shoda predložili za odobrenje.

Osnovni del naše naloge sklepa-mo z današnjim zborovanjem. Shod nas je ob naši probematiki bolj povezal, dosegel je široko razumevanje problemov. Sklepne izjave ne bodo dorečene misli; so pa sad resnih resnih razmišljanj in razgovorov naših javnih delavcev in mislecev. Tem mislim daje

veljavo ljubezen, ki so jo izkazali rojaki, ko so v skrbi opozarjali na našo bodočnost in izražali s svojim sodelovanjem blagodejno edinstvo duha in srca slovenskega človeka v zdomstvu.

Z današnjim zborovanjem končuje Pripravljalni odbor svojo nalogo, zato želi predati vodstvo II. slovenskega katoliškega shoda predsedstvu, za katerega predlagam, v imenu Pripravljalnega odbora, naslednje rojake: prelata dr. Alojzija Starca, dr. Marka Kremžarja, Ladislava Lenčka, Božidarja Finka, Pavlino dr. Dobovškovo in Lojzeta Rezelja, katerega naprošam, naj bi sprejel vodstvo predsedstva II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini.“

S pritrdilnim aplavzom so rojaki, ki so napolnil dvorano in balkon, odobrili predsedstvo shoda, ki je zasedel svojo častno mesto na desni strani odra.

Predsednik našega osrednjega društva Zedinjena Slovenija Lojze Rezelj je prevzel predsedstvo zbora s pozdravom „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“, s pozdravom, s katerim so se začeli v preteklosti naši katoliški shodi, saj je v tem pozdravu smisel in vsebina shoda.

Vdanostna izjava in pozdravi

Najprej je predlagal vdanostno izjavo sv. očetu Janezu Pavlu II., ki jo je prebral arh. Jure Vombergar in so jo rojaki navdušeno odobrili.

Arh. Vombergar je nato prebral

Pevski zbor Galus pod vodstvom Anke Savelli Gaserjeve, ob orglah prof. Mirjam Klemenc (foto J. Tomaževič)

pozdrav ljubljanskemu nadškofu in slovenskemu metropolitu dr. Alojziju Šuštarju in po njem vsem slovenskim škofom, nazadnje pa še pozdrav vsem slovenskim rojakom, ki živijo kjerkoli po svetu in čutijo s svojim narodom. Oba pozdrava je zbrano občestvo z veseljem potrdilo.

Predsednik Rezelj je nato povabil slavnostnega govornika dr. Marka Kremžarja, da bi v govoru podal vodilne misli in namene shoda. Kremžarjev govor je vsa dvorana poslušala v globoki zbranosti in ga na koncu nagradila s ploskanjem. Govor bomo objavili v naslednji številki naše revije.

Svetemu očetu Janezu Pavlu II.

Zdomski Slovenci, bivajoči v Argentini, in njih potomci, zbrani na svojem II. katoliškem shodu v tej deželi, sledeč zgledu pomembnih prenovitvenih kongresov v zgodovini slovenskega krščanstva, obnavljajo Vaši Svetosti izraze svoje neomajne vdanosti v ljubezni, pokorščini in zvestobi. Ko Vam zagotavljajo svoje molitve za božje varstvo in pomoč pri Vaši vzvišeni službi, Vas obenem prosijo za apostolski blagoslov, da jih Najvišji vodi s svojo milostjo po pravi poti v osebni in družinski življenju in dopusti, da Slo-

venija spet zaživi v vsej pravici in svobodi za večjo slavo božjo in za blagor ljudi.

Buenos Aires, na praznik
Kristusa Kralja, 22. nov. 1987

**Ljubljanskemu nadškofu
in metropolitu Slovenije
dr. Alojziju Šuštarju**

Slovenci v Argentini, zbrani na svojem II. katoliškem shodu, izražajo Vam in po Vas vsem drugim škofom, duhovnikom in božjemu ljudstvu Slovenije svojo trdno zavest, da nas razen edinstvi vere povezuje s slovensko Cerkvijo tudi skupni narodni izvor, ki nas nagiba in obvezuje, da z njo posebej čutimo. Zagotavljamo Vam, da bomo za slovensko Cerkev prosili milosti, da sama raste v svetosti in da kmalu pridobi za svoje zveličavno delo polno zunanjo prostost v razmerah, v katerih naj bo tudi vsem sinovom in hčeram slovenske domovine zagotovljena splošna neovirana raba vseh naravnih pravic. V tej medsebojni povezanosti prosimo tudi za Vaše molitve Cerkve, da se ohranimo v božjem duhu, sebi v dušno zdravje in slovenski domovini v vsestransko korist.

Buenos Aires, na praznik
Kristusa Kralja, 22. nov. 1987

Vsem slovenskim rojakom

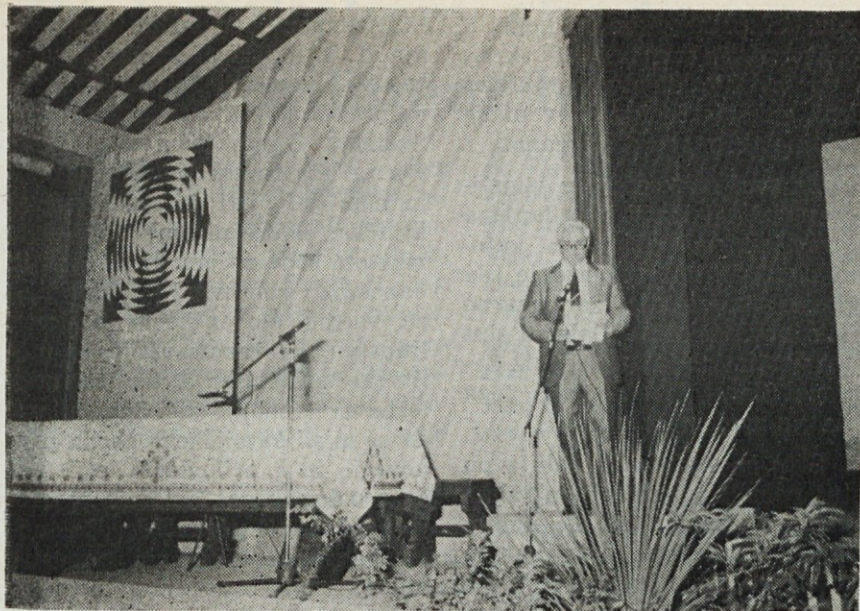
Slovenci v Argentini, zbrani na svojem II. katoliškem shodu, pozdravljamo vse rojake, ki z dobro voljo sprejemajo krščansko pojmovanje o vrednosti človeka in za-

misel o ureditvi družbe. Vabimo jih, da vsi skupaj z molitvijo in delom poglobljamo osebno in družinsko krščansko življenje in pomagamo k razživljanju duhovnega osvobodilnega razvoja v Sloveniji, da se uresničijo težnje po odpravi krivičnih razmer in vzpostavimo družbeni pogoji, v katerih bodo vsi pripadniki slovenske družbe lahko prosto izpovedovali svojo vero in vplivali na uvajanje krščanskih načel v zasebno in javno življenje.

Buenos Aires, na praznik
Kristusa Kralja, 22. nov. 1987

Katoliški shod se je pripravljajal po posameznih odsekih, ki predstavljajo izseke iz našega skupnostnega življenja. Odseki so skozi vso pripravljajalno dooo razmišljali in preučevali našo problematiko, sprejemali zamisli, nasvete oseb iz javnega življenja in upoštevali predloge, ki so se porodili na posebnih sestankih, sklicanih v okviru katoliškega shoda. Kot sad tega dela so vso to bogato snov strnili v jedrnate sklepne izjave. Predsednik Rezelj je povabil zastopnike odsekov, da so prebrali te sklepne izjave kot predlog navzočemu slavnostnemu zboru in mu jih predlagali v odobritev.

Izjavo versko-nravnega odseka je prebral dr. Starc, izjavo narodno-družbenega odseka Božidar Fink, izjavo kulturnega odseka superior Ladislav Lenček, izjavo družinskega odseka zakonca Tomaž in Marija Kristina Rant, iz-

V dvorani Slovenske hiše je začel zborovanje lic. Milan Magister, predsednik pripravljalnega odbora (foto J. Tomaževič).

javo odseka za mladino predsednik Slovenske fantovske zveze Dominik Oblak in predsednica Slovenske dekliške organizacije Pavlinka Korošec in izjavo za domove in ustanove arh. Vombergar. Vse sklepne izjave so rojaki odobrili s ploskanjem. V DŽ jih bomo objavili v prihodnjih številkah.

Predlogi za „Katoliški svet“

Predsednik shoda Rezelj je za tem dejal:

„Priporočila in odločitve, ki jih je ta shod pravkar sprejel, so v večini take narave, da usmerjajo življenjsko ravnanje poedincev in smo se k njih izvrševanju osebno

zavezali. Druge se nanašajo na organizirano življenje med nami in je njih izpolnjevanje zaupano že obstoječim formacijam. Nekateri sklepi so pa vendar tudi taki, da za njih izvršitev še ni neposrednega organa. Razen tega je primerno, da se stališča, ki so izražena v sk'epnih izjavah, nadalje utrjujejo, po potrebi pa tudi razvijajo in nekatera morda prilagajajo spreminjajočim se razmeram. Zato predlagam, da ta shod sprejme tale sklep:

1. Postavlja se „Katoliški svet“, ki naj neposredno nadaljuje s pobujanjem, da se trajno obravnava jo tista vprašanja na katoliškem

shodu, ki potrebujejo nadaljnjih preučevanj. Ta svet naj tudi skrbi, da se izvršijo določni praktični sklepi, za katerih izvršitev ni še pristojne ustanove ali organa.

2. Ta svet sestavljajo v temeljni zasedbi vsi člani dosedanjega pripravljalnega odbora za katoliški shod, ki se pooblaščaj, da soglasno privzemajo sorazmerno število novih članov. Delegat dušnega pastirstva in predsednik Zedinjene Slovenije sta člana tega sveta po svojem položaju.

3. Svet se sestaja in deluje po lastni pobudi in presoji in lahko preneha z delovanjem, če ugotovi, da je bil njegov začetni namen dosežen ali da njegova opravila uspešno prevzemajo drugi dejavniki.“

Tudi ta predlog je slavnostni zbor v dvorani odobril, predsednik Rezelj pa je shod zaključil z besedami:

„Sklepam slavnostno zborovanje II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini. Zahvajujemo se najprej Bogu, Kristusu Kralju in Svetemu Duhu, ki nas je skozi vsa ta leta razsvetljeval in kreпил in nam dal priti do srečnega zaključka. Hvaležni smo tudi vsem mnogim sodelavcem, ki so shod in današnje zborovanje pripravili, pa vsemu slovenskemu božjemu ljudstvu, za razumevanje in molitveno spremljanje ter za udeležbo na današnji dan. Spodbujam, da se misli katoliškega shoda preučujejo in v prihodnjih letih našega zdomskega življenja v Argentini tudi uresničijo. Iz onstranstva pa naj nam izprosijo milosti naši pokojni, posebno msgr. Anton Orehar, ki je sklical ta shod.“

Za sklep je vsa dvorana navdušeno zapela vse štiri kitice pesmi Povsod Boga.

Jože Škerbec

ČUDO BOŽIČA

Kaj vse se za Božič
na svetu godi!
Na zemski planoti
nebeško doni,

in bukve prerokov
se v hlev spremené
in pot astronomov
se vije v goré.

Beseda Očeta..
je Dete, ki spi

v teh jaslicah hleva
molčeče vasi.

Devica Marija
je res Mamica!
A Jožef skrbi, da
je kakor domá.

O čudo Božiča
na sredi temé!
S svetlobo pronica
še v moje srcé.

Vladimir Kos

Po katoliškem shodu in v Marijinem letu

V Gospodovem letu 1988 — Bog daj, da bi bilo blagoslovljeno —, v katerem bomo obhajali več pomembnih obletnic, tako 10-letnico papeževanja Janeza Pavla II., 40-letnico prihoda številnih Slovencev v Argentino, 45-letnico posvetitve slovenskega naroda Marijinemu brezmadežnemu Srcu, 120-letnico Baragove smrti — bomo

do 15. avgusta praznovali Marijino leto. Vse leto, ki bo že dvanajsto pred vstopom v tretje tisočletje, pa bo prvo po katoliškem shodu Slovencev v Argentini.

Namen tega leta bo po Marijinem zgledu in z njeno pomočjo čim bolj urešničevati sklepne izjave II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini, ki je bil na pra-

Mladinski zbori iz Našega doma iz San Justa, Slomškovega doma iz R. Mejje in s Pristave v Castelarju so na začetku shoda zapeli 3 pesmi pod vodstvom Andreja Selana in ob orglanju Anke Savelli Gaserjeve (foto J. Tomažević).

znik Kristusa Kralja, 22. novembra 1987, v Buenos Airesu.

Sklepne izjave o našem versko-nravnem življenju, o narodno-družbenih vprašanjih, o kulturi, o družini, o mladini in o naših domovih, organizacijah in ustanovah.

Sklepne izjave, ki so sad štiriletnega razpravljanja, moramo najprej čim bolj spoznavati. O njih bomo lahko razpravljali na raznih srečanjih in sestankih. O njih bomo lahko govorili ob raznih obletnicah, jubilejih. Prav pa bi bilo, da bi se vsak izmed nas vanje poglobljal. Koliko luči bodo lahko po njih prejele naše družine, naši kraji in vse naše občestvo v Argentini!

Seveda samo spoznavanje še ni dovolj. To je šele prva stopnja. Spoznavanju naj sledi prizadevanje, trud, volja po izpeljavi. Kako nekaj velikega bi bilo, če bi v novem letu po Baragovem zgledu poglobili ljubezen do Kristusa, Marije in Cerkve! Če bi postavili sv. mašo v središče našega življenja! Ali, na primer, če bi tako vrednotili slovenski verski tisk kot Baraga! In naše družine! V sklepni izjavi stoji, da je družina „Cerkve v malem“. Pot do tega je seveda dolga, lahko rečemo življenjska. Cilj pa je jasen. O mladini, našem upanju, je bilo marsikaj povedanega. V Gospodovem letu 1988 naj bi vzgajali k vrednostni lestvici, najprej vera in nrvnost, potem narednost in urejeno družbeno življenje, zatem kultura, poklic, šport in človeka

vredno razvedrilo. Tudi domovi, organizacije in razne ustanove naj v sklepnih izjavah osvetljujejo svojo pot. Povezanost je, hvala Bogu, precejšnja. Lahko pa bi bila še večja. Programi ob naših praznovanjih, obletnicah in jubilejih in mladinskih dneih so splošno skrbno izdelani. Stremeti pa je treba neprestano po večji kakovosti. Razgibanu kulturno življenje na splošno vsi obiskovalci občudujejo. Veliko je bilo narejenega v štiridesetih letih. Veliko več kot smo si ob prihodu v deželo ob Srebrni reki predstavljali. Kljub temu so še velike možnosti. Možnosti glede števila, možnosti glede višine. Kulturno prizadevanje naj bo značilnost vsega našega občestva. Vsi skupaj bomo več zmogli. Boljše in lepše časopise, revije in knjige bomo imeli.

Še in še bi lahko naštevali, kaj naj bi storili v prvem letu po katoliškem shodu. Pa naj bo dovolj. Poglavitno je, da se ob vstopu v novo leto spomnimo na to. O tem bomo vsi premišljevali. Vsak z darom, ki ga je prejel od Boga.

Razmišljanju in prizadevanju, kako naj bi sklepne izjave II. katoliškega shoda Slovencev v Argentini čim skrbneje uradničevali, pa naj prihiti na pomoč prisrčna prošnja k Devici Mariji. Zaupna molitev, da bi po Njenem zgledu, ki je bila močna v veri, trdna v upanju in celó pod križem pozorna v ljubezni, tudi mi hodili v letu 1988, v dvanajstem pred vstopom v tretje tisočletje. Ker pa smo slabotni, naj nam Ona ne bo

Papeško odlikovanje dr. Alojzija Starca

Sveti oče Janez Pavel II. je 23. julija 1987 odlikoval dr. Alojzija Starca, delegata slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, z naslovom prelat.

Obvestilo o odlikovanju je dospelo v Buenos Aires, ko je bila decembrska številka Duhovnega življenja že natiskana. Dr. Starc je ob tej priložnosti prejel iz ljubljanskega nadškofijskega ordinariata naslednje pismo:

Dragi gospod prelat,
v prilogi Vam pošiljam imenovanje sv. očeta za prelata. Dokument je prinesel šele v soboto, 24. oktobra 1987, nuncij iz Beograda, ki je prišel v Ljubljano in Koper. Iskreno Vam čestitam k temu visokemu imenovanju, tudi v imenu škofov Leniča in Kvasa in vse naše nadškofije.

Prosim Vas, da po mojem naročilu uradno obvestite Vaš ordinariat o imenovanju in imenovanje tudi objavite. Pri nas bo objavljeno v prihodnji številki Sporočil in tudi v Družini.

Vse najboljše in prisrčne pozdrave Vam, vsem duhovnikom in vsem Slovencem.

Ljubljana, 26. oktobra 1987.

+ Alojzij Šuštar,
ljubljski nadškof in metropolit

Visokega cerkvenega odlikovanja našega delegata se veselimo njegovi najbližji sodelavci, slovenski dušni pastirji v Argentini, ravno tako pa tudi vsa naša verska skupnost v Argentini, saj smo prepričani, da pomeni to odlikovanje tudi priznanje za versko in narodno zvestobo slovenske skupnosti pod Južnim križem.

Gospodu prelatu želimo trdnega zdravja in velikodušnega sodelovanja pri njegovem odgovornem in nelahkem vodstvu slovenskega verskega občestva ob Srebrni reki.

samo vzor, ampak tudi Mati in Srednica, Pomočnica v Njenem letu, vse dni našega bivanja.

Alojzij Starc

Jože Škerbec

V novo leto za novo srečo

Ob prelomu koledarskega štetja si spet segamo v roke, da si med sorodniki, prijatelji, sodelavci in sosedi voščujemo vsega dobrega. Srečno novo leto naj bi vsem prišlo naštalo telesnega zdravja, uspehov pri študiju in poklicu pa morada še velikih dobitkov pri igri in stavi.

Vendar to ni vsa sreča, ki jo vsem drugim moremo želeči. Včasih jim tega niti ne smemo izreškati. Kako naj si upamo govoriti o zdravju človeku, ki je trajno telesno prizadet ali neozdravljivo bolan? Kaj naj rečemo tistemu, ki je moral pustiti študij zaradi osebnih ali zunanjih okoliščin, in onemu, ki se nikakor ne more izmotati iz ujetosti v delo, v katerem ne najde osebnega zadoščenja in upanja v napredek? Ali je milijonski dobiček res tako dobro in ali je sploh toliko verjeten, da bi ga po pameti in z zaupanjem mogli pričakovati kar za vse okoli nas?

Res je sreča v tem, da imamo moči in sredstva, s katerimi moremo zadoščevati svojim življenjskim potrebam. Vendar nam ni nič manj treba tudi zaupne vdanosti v neodklonjivo stvarnost in predvsem moči krščanskega upanja. Vsega tega tvarnega, duševnega in duhovnega se oprijemamo, da ne zdrknemo v žalost in obup in da nam sije tista mera sreče, ki nam je v tem življenju sploh

dosegljiva.

Je pa še drug element sreče, ki sega izven osebnega področja. Globoke in trajne sreče ne more nihče uživati sam. Najlepše je človeku tedaj, kadar je z njim tudi vsem okrog njega dobro. Pravimo tudi, da je najplemenitejše ugodje tsto, ki se občuti ob osrečevanju drugih. Celo ob zapostavljanju in žrtvovanju samega sebe je človek lahko globoko srečen.

Pod tem vidikom si mi, ki nas prepričanje in čustva povezujejo z usodo Slovenije, voščujemo tudi z mislijo nanjo. Njene stiske so naša bolečina, njena odrešitev naj nam bo v olajšanje in ugodje.

A kaj imamo v mislih, ko si med seboj voščimo srečo Slovenije?

Splošna blaginja, ki je v namenu vsake družbe, je nemogoča brez svobode. Kjer so ljudje pod tako ureditvijo, da živijo vtopljeni v brezlično maso ali vdelani v strog družbeni mehanizem, pri njih ne more biti veselega ustvarjalnega razmaha. Če jim ni dopuščeno, da brez utesnjevanja sprejemajo in priobčujejo misli, da prosto združujejo moči za proizvodnjo družbi koristnih sredstev, da mimo uvedenih načel in sistemov iščejo in ponujajo drugačnih poti in da brez strahu izpovedujejo versko prepričanje, tedaj ljudem ne more biti dobro. Sreče v družbi ne more biti brez osebne svobode.

V tem, ko terjamo svobodno družbeno ureditev, prosimo tudi milosti, da bi vsi hoteli svobodo odgovorno živeti. Brez svobode ni pravega življenja, pri neobrzdani uporabi svobode pa postane človek suženj samega sebe. Slovenska družba bo lahko srečna le tako, če bo dopolnjen njen osvobodilni proces in bo obenem med vsemi prevladal duh odgovornosti in vzajemnosti.

Ko govorimo o slovenski svobodi, mislimo tudi na svobodo pred zunanjim utesnjevanjem. Da Slovenci moremo zadihati iz polnih pljuč, nam je treba, da stopi-

mo pred svet sami v svojem imenu. Vsa zatrevana enakopravnost v odnosih med narodi v skupni državi, priznavanje delne ali sodeležene suverenosti, soglasje v skupnih odločitvah in kakršna koli oblika državnih zvez ne daje narodu veljave meddržavnega subjekta. Edino trdno znamenje resnične neodvisnosti naroda je to, da njegova politična organizacija vzdržuje z drugimi neposredne meddržavne odnose. Za Slovenijo in njene srečo si tudi tega želimo.

Ko si torej v teh dneh segamo v roke in si med seboj želimo vsega dobrega, si voščimo tudi veselje, ki bi ga vsi občutili, če bi Slovenija preusmerila svojo pot, postala spet ljubeča mati vseh svojih, tudi po svetu razseljenih otrok, in pred vso družino narodov razkrila svoje sveže obličje!

Srečno novo leto Sloveniji in vsem slovenskim ljudem!

Božidar Fink

Sestanek izseljenskih duhovnikov Zahodne Evrope

V dneh med 19. in 23. oktobrom je bil v mestecu St. Gallenkirch na Predarskem redni jesenski sestanek slovenskih duhovnikov, ki delujejo med rojaki v Zahodni Evropi.

Udeležilo se ga je 31 duhovnikov, ki so z velikim veseljem pozdravili v svoji sredi ravnatelja za pastoralo med izseljenci in zdomci škofa dr. Stanislava Leniča.

Prof. dr. Metod Benedik iz Slovenije jim je govoril, kako je Cerkev

vplivala na narodno zorenje slovenskega naroda, predsednik združenja slovenskih izseljenskih duhovnikov Zahodne Evrope prelat Nace Čretnik iz Pariza jim je predstavil okrožnico o Odrešenikovi materi, škof Lenič pa je govoril o sedanjem položaju v Cerkvi na Slovenskem, o delu za poklice, o razvoju misijske misli in o razvoju odnosov z oblastmi. Pogovarjali so se tudi o slovenskem verskem tisku, o svojem delu in izkušnjah in o načrtih za delo v prihodnosti.

Po poteh koncila

POSLANICA ŠKOFOVSKE SINODE O LAIKIH BOŽJEMU LJUDSTVU

Objavljamo nekoliko skrženo besedilo sinodalne poslanice božjemu ljudstvu. Zlasti iz prvega dela smo morali narediti nekaj povzetkov, sklepni del, ki vsebuje pozive različnim kategorijam božjega ljudstva, pa prinašamo v celoti.

— — —

V UVODU sindodalni očetje posebej poudarjajo, kako so doživeli „prisotnost vseh Cerkva in delili z njimi njihovo trpljenje in tesnobo, pa tudi njihovo življenjsko moč in njihove upe. Doživeli smo tudi navzočnost vstalega Kristusa, ki spremlja svojo Cerkev v tej odločilni uri njene zgodovine.“

V 2. točki PO STOPINJAH KONCILA sporočajo osnovni namen tega zasedanja sinode, namreč ponovno oznanjevanje in poglobljanje tistih resnic in norm, ki jih je poudaril drugi vaticanški cerkveni zbor. Gre pa tudi za pogled naprej, saj „ko se Cerkev vključuje v človeško zgodovino, se mora tudi ozirati na nova obzorja, nove izzive, s katerimi se sooča in zahtevajo od nje primerne odgovore“.

KAJ POMENI BITI KRŠČANSKI LAIK, je vsebina 3. točke. Dostojanstvo laika izhaja iz krsta in je enako dostojanstvu klerikov in redovnikov, saj vsi skupaj sestavljajo eno božje ljudstvo,

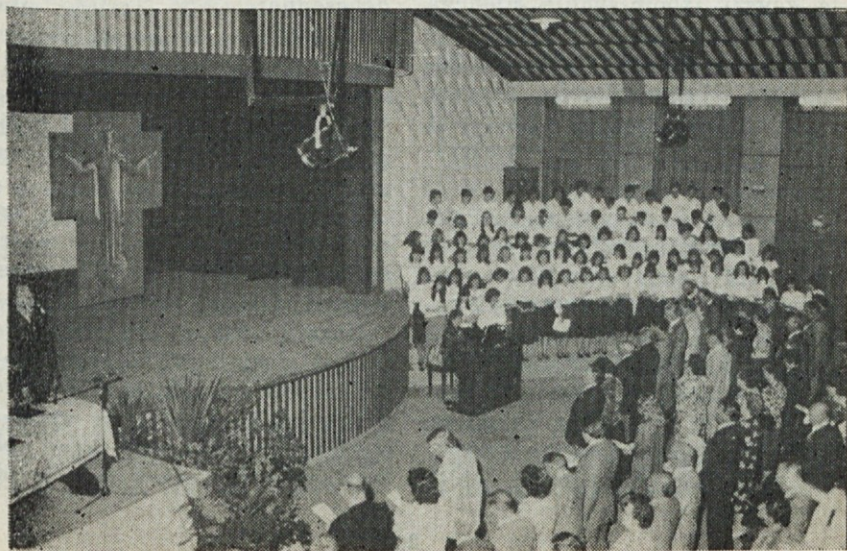
združeno v edinosti Očeta, Sina in Svetega Duha. POKLICANI SO K SVETOSTI, kakor pravi 4. točka. „Večina krščanskih laikov živi svojo poklicanost Kristusovega učenca v okoljih, ki jih imenujemo svet: družina, delovno okolje, krajevna skupnost in tako dalje. Prežeti to vsakdanje življenje s Kristusovim duhom je bila vedno naloga vernih laikov in to bi moralo biti zanje danes še silnejši izziv. To je namreč način, kako oni posvečujejo svet in sodelujejo pri uresničevanju božjega kraljestva. Poklicani pa so tudi, da oznanjajo evangelij in sodelujejo pri dialogu z vsemi.“

5. točka govori o MOČI SVETEGA DUHA. Tukaj se zdi posebej важно poudariti tisto, kar so sindodalni očetje povedali o duhovnih gibanjih. „Sveti Duh pomaga odgovoriti na nove izzive s tem, da zbujajo nova gibanja, ki navdajajo vesoljno Cerkev z veseljem in upanjem. Njihovo skladno včlenjevanje v krajevno Cerkev ter sodelovanje z njenimi pastirji pri graditvi Cerkve v ljubezni in edinosti bo vedno veljavno počelo za presojo njihove pristnosti.“

V 6. točki je govor o SVETIH SLUŽBAH, v 7. točki o DRUŽINI, v 9. o MLADINI. To so kratka besedila, ki izražajo v prvi vrsti zahvalo vsem tistim laikom, ki se

Predstavniki in člani naše organizirane skupnosti na katoliškem shodu. Na sliki levi del dvorane; rojaki so poleg parterja napolnili tudi balkon. Za sklep zborovanja je vsa dvorana zapela pesem Povsod Boga (foto J. Tomaževič).

posebej angažirajo pri delu za božje kraljestvo (na primer laičnim misijonarjem). Družina je domača Cerkev, kjer mora biti doma molitev in življenje po zapovedi ljubezni. Mladini Cerkev namenja posebno pozornost, predlaga pa ji, naj se odloči za hojo za Kristusom in odločno sprejme na ramena križ, ki bo lažji ob trdni veri v vstajenje.

Veliko je bilo ugibanj, kaj bo sinoda povedala o ŽENSKI V CERKVI IN SVETU. O tem vprašanju govori 9. točka, ki pravi med drugim: „Božje ljudstvo so vsi ljudje, ki so krščeni in imajo enako dostojanstvo in svoje določene naloge. Greh je zatemnil celostni pomen božjega načrta. Obsojamo diskriminacije, ki izvirajo iz greha in so v različnih deželah navzoče v različnih oblikah. Veselimo pa se večjega priznavanja zakonitih pravic, ki omogočajo ženski izpolnjevanje njenega poslanstva v Cerkvi in svetu. Vse to naravnava naš pogled na Gospodovo Mater Marijo, pravzor dostojanstva ženske in najvišji zgled sodelovanja pri odrešitvenem delu.

10. točka je posvečena ŽUPNIJI. „V območju škofije je župnija redni kraj, v katerem se verniki zbirajo, da bi rastle v svetosti, sodelovali pri poslanstvu Cerkve in živeli cerkveno občestvenost. Z zadovoljstvom ugotavljamo, da župnija postaja dinamična skupnost, središče gibanj temeljnih cerkvenih skupnosti ter drugih oblik

apostolata, ki jo razgibavajo in se od nje hranijo.“ Tudi v župniji mora biti središče krščanskega življenja evharistija.

V 11. in 12. točki je govor o ZAVZETOSTI ZA DRUŽBENO IN POLITIČNO ŽIVLJENJE ter o VZGOJI. „Zavzetost za družbeno in politično življenje mora biti predvsem zasidrana v skladnosti med življenjem po veri ter politično in družbeno dejavnostjo. Na ta način prinašamo v družbene strukture in dejavnosti evangeljskega duha... Verniki si morajo predvsem prizadevati za poštenost, za pospeševanje socialne pravičnosti, dostojanstva človekove osebe, za versko svobodo in vse svoboščine, ki so tako krivično omejene v mnogih predelih sveta...“

Sinodalni očetje sklepajo svojo poslanico božjemu ljudstvu z nekaterimi pozivi, ki jih objavljamo dobesedno:

Ob prebujanju zavesti o našem življenju in prihodnosti v svetu, s katerim smo povezani v polni solidarnosti, želimo vsi člani božjega ljudstva ponižno premišljevati pred Bogom.

Ker smo krščeni, moramo vedno bolj postajati kvasi v našem svetu. Ne pozabimo, da bomo sojeni po ljubezni (Mt 25).

Narodi sveta, ki ste prizadeti v svojem dostojanstvu, svobodi, ki ste oropani svojega imetja, ki vas preganjanjo zaradi vaše vere, ki ste brez obrambe pred vsemi oblikami oblasti: Cerkev vam je bli-

zu in želi biti med vami in z vami priča Kristusove ljubezni, ki nas osvobaja in spravlja z Bogom.

Vi, ki ste zapuščeni in izrinjeni na rob porabniške družbe; bolni, prizadeti, ubogi, lačni, priseljenci, jetniki, begunci, brezposelni, zapuščeni otroci in osamljeni starejši ljudje; žrtve vojn in vseh oblik nasilja, ki jih prinaša družba, v kateri je vse dovoljeno: Cerkve trpi z vami. Vaše trpljenje prinaša Gospodu, ki ga pridružuje svojemu odrešilnemu trpljenju. On vam daje živeti v luči svojega vstajenja. Potrebujemo vas, da boste ves svet naučili, kaj je ljubezen. Storili bomo vse, kar je mogoče, da boste mogli najti pravo mesto v Cerkvi in v družbi.

DRUŽINE, spodbujamo vas, cenite svojo življenjsko moč in veličino. Krščanske družine, bodite „domača svetišča“, v katerih se ljudje odpirajo ljubezni do Boga in do svojih bratov in sester.

Naši **MLADI** (fahtje in dekleta), na vaših ramah je upanje Cerkve in sveta. Ne dovolite, da bi vas svet, kakršen je, prestrašil. Ne dovolite, da bi vaša življenjska moč uničila brezbriznost, ki prihaja iz lahkega življenja. Glejte na Kristusa, ki je Pot, Resnica in Življenje, ki je mladost novega človeštva. On bo za vas izvor življenja, ki ustvarja bolj pravičen in bolj bratski svet.

ŽENE, po pravici se borite za polno priznanje svojega dostojanstva in pravic. Naj se iz tega ro-

di svet, v katerem bo na prvem mestu dialog, kjer bosta mož in žena dopolnjevala drug drugega, kot je to hotel Stvarnik. On nam je zaupal osebno nalogo, da jo kot močje in ženo izpolnimo. V Cerkvi nam je vrnil v Devici Mariji ženo v polnosti njene ženskosti in milosti.

Obračamo se tudi na vas, ki držite v svojih rokah usodo ljudstev in narodov, ki imate ključ bogastva in oblasti, ki načrtujete možnosti in blaginjo ljudi s pogledom na boljši svet; na vas, ki razpolagate z uničevalnimi silami; na vas, ljudje znanosti, kulture in umetnosti: zavedamo se, kako velika je vaša odgovornost, kljub njeni pogostni dvoumnosti. Svet potrebuje miru. Spoštovane morajo biti temeljne pravice vseh ljudi. Življenje vsake človeške osebe je sveto. Računamo na vas, da boste branili življenje. Molili bomo, da boste mogli uresničiti težko nalogo. Če je v vaših rokah kakršnakoli mera oblasti, jo uporabiti v službi človeške osebe, ne pa njenega zaslužjevanja.

ŠKOFJE, DUHOVNICI in **DIAKONI**, prizadevajmo si oblikovati žive skupnosti, „stanovitne v nauku apostolov in bratskem občestvu, v lomljenju kruha in molitvah“ (Apd 2, 42). Razločujmo in sprejemajmo darove Svetega Duha pri vernih laikih in pospešujmo čut občestvenosti in odgovornosti.

BRATJE IN SESTRE v Kristusu, živimo svojo poklicanost k sve-

tosti vsak v svojem okolju, vsi skupaj pa v občestvu vernih. Velikodušno odgovorimo na Kristusov klic: „Pojdite in učite vse narode“ (Mt 28, 19). Vsi smo misijonarji.

KRISTJANI vseh veroizpovedi, napredujmo na poti edinosti, ki jo hoče Kristus: „Da bi bili vsi eno“ (Jn 17, 21).

VERNI in vsi LJUDJE DOBRE VOLJE, podajmo si roke, da bomo gradili svet pravičnosti in miru.

Vi vsi, možje in žene, mladi in odrasli, ljudje najrazličnejših slojev, bolni in ostareli, duhovniki, redovniki in redovnice, ki odpirate nove poti in približujete prihodnji svet, ki pletete vezi prijateljstva, sloge, pravičnosti in miru: Cerkev se razodeva po vas in vam govori: nikoli ne izgubite poguma, kajti „upanje ne osramoti“ (Rim 5, 5).

SKLEP

„Kristjani z vami, škofje za vas“ (sv. Avguštin). Hvalpžni smo Gospodovemu Duhu, ki nam je pomagal približati se popolnejšemu razumevanju globokega pomena teh besed. V teh dneh poslušanja in dialoga smo doživljali, da je bil z nami vstali Gospod in nam govoril, kot je to storil na poti v Emavs (prim. Lk 24, 32). Ko v globokem upanju nadaljujemo potovanje po smernicah 2. vatikanskega cerkvenega zbora, smo prepričani, da bo Gospod še na-

prej hodil z nami (Mt 28, 26).

V Marijinem letu in ob koncu zasedanja tega cerkvenega občestva polagamo svoje zaupanje v Devico Marijo in izročamo vas vse, ki ste Cerkev, Njej, ki je vzor in mati nas vseh.

NAMEN APOSTOLSTVA MOLITVE ZA JANUAR

Splošni: Za vse, ki potrebujejo pomoči, in za tiste, ki se po navdihu Svetega Duha posebej zavzemajo za potrebne.

Misijski: Da bi se mir in razvoj v Afriki uresničil po rešitvi sporov in v duhu solidarnosti med vsemi.

Modri z vzhoda

Ljudstvo je živelo
v pričakovanju (Lk 3, 15)

Čeprav je mesijanizem, to se pravi pričakovanje obljubljenega Odrešenika za judovsko ljudstvo tako značilno, kot je modrovanje za Grke ali pravo čutenje za Rimljane, vendar ni samo judovsko ljudstvo „živelo v pričakovanju prihodnjega Odrešenika“ (prim. Lk 3, 15), temveč v določeni meri tudi njihovi sosedje. O takšnem prepričanju različnih vzhodnih ljudstev poročata rimska zgodovinarja Tacit (Zgodovina V, 13) in Suetonij (Vespazijan, 4. pogl.). Ohranjanje na pa so tudi pričevanja njih samih. Zaratustra je na iran-

ski visoki planoti učil, da bo 1000 let po njem prišel „Prihodnji pomočnik“ in da bo pod njegovim vladanjem dobrota izbojevala dokončno zmago nad hudobijo. Babilonci pa so pričakovali, da bo veliki svetovni vladar, s katerim se bo začela zlata doba, rojen na Zahodu. Stoiki pa so iz moralne izprijenosti sklepali, da se bo moralo nekaj zgoditi. Seneka je takole modroval: „Vse je polno zločinov in pregreh. Grešna sla se vedno bolj košati, sramežljivost pa hira... Zločini se ne skrivajo več, pred oči se postavljajo. Hudobija je postala tako javna in tako močna v vseh srcih, da čistost ni le redka, tem-

več je sploh več ni“ (O jezi 2, 8). Z njim so mnogi soglašali. Tudi sloviti zgodovinar Tacit je menil, da človeška sredstva tolike pokvarjenosti ne morejo več zaježiti. Ljudje so obupavali in pričakovali pomoči samo še od zgoraj.

Najbolj zavzeto pa so Odrešenika pričakovali Judje. Čimbolj so bili preskušani, tembolj živa je bila misel na Odrešenika. Ko so bili kot narod uničeni in odvedeni v babilonsko izgnanstvo, jim je ostalo samo upanje v Boga. Četudi nas Bog preskuša, ne bo pustil, da bi nas narodi uničili, so si govorili. To upanje so črpali posebno iz svetih knjig, ki so bile njihova edina tolažba v izgnanstvu. V njih so zasledili tudi prerokbo, da bo Bog iz njihove srede obudil kralja, ki ne bo samo nje obdaril z blagoslovom, marveč vse narode sveta. Ta kralj je bil napovedan v podobi zvezde, ki bo vzšla iz Jakoba: „Zvezda vzhaža iz Jakoba in žezlo se dviga iz Izraela“ (4 Mz 24, 17).

Pričakovanje judovskih izgančev je bilo tako silno, da so nanj postali pozorni tudi drugi narodi. Kadar pa človek nekaj pričakuje, je izredno pozoren na znamenja, ki tako ali drugače napovedujejo nastop pričakovanega, zato ni čudno, da je bilo ravno izjemno znamenje na nebu tisto, kar je modre spodbudilo, da so se odpravili na pot. Izredno znamenje na nebu se je tako močno ujemalo z judovskim pričakovanjem, da jim je bilo takoj jasno, da zname-

nje kaže na rojstvo pričakovanega kralja.

Poglejmo najprej, kako evangelist poroča o izjemnem znamenju na nebu in kako je to znamenje spodbudilo modre, da so šli na pot in tudi našli pričakovanega kralja.

Ko je bil Jezus rojen v Betlehemu v Judeji pod kraljem Herodom, so prišli modri z Vzhoda v Jeruzalem in spraševali: „Kje je novorojeni judovski kralj? Videli smo namreč, da je vzšla njegova zvezda, in smo se mu prišli poklonit.“ Ko je kralj Herod to slišal, se je prestrašil in ves Jeruzalem z njim. Sklical je vse velike duhovnike in pismouke ljudstva in jih spraševal, kje naj bi bil Kristus rojen. Odgovorili so mu: „V Betlehemu v Judeji, kajti takole je zapisal prerok: 'Ti, Betlehem, v Judovi deželi! Nika kor nisi najmanjši med vodilnimi Judovimi mesti, iz tebe bo namreč prišel vojvoda, ki bo pasel moje ljudstvo Izraela.'“ Tedaj je Herod skrivaj poklical modre in jih skrbno spraševal o času, kdaj se jim je zvezda prikazala. Nato jih je poslal v Betlehem z naročilom: „Pojdite in natančno pozvedite o detetu. Ko ga najdete, mi sporočite, da se mu pojdemo tudi jaz poklonit!“ Po kraljevih besedah so se modri odpravili na pot, in glej, zvezda, ki so jo videli vziti, je šla pred njimi, dokler ni obstala nad krajem, kjer je bilo dete. Ko so zagledali zvezdo, so se silno razve-

selili. Stopili so v hišo in našli dete z Marijo, njegovo materjo. Padli so predenj in ga počastili. Nato so odprli svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire. Ko so bili v spanju opomnjeni, naj ne hodijo nazaj k Herodu, so se po drugi poti vrnili v svojo deželo (Mt 2, 1-12).

Kdo so modri in kaj oznanjajo?

Matej ne pove natančno, odkod so modri prišli in kaj so v resnici bili. Če pravi, da so „prišli z Vzhoda“, je to le preveč splošno povedano, kajti za Jude je bil Vzhod vse, kar je bilo vzhodno od Jordana, pa naj bi bila to bližnja Jordanija ali oddaljena Mezopotamija, Perzija ali Arabija. O deželi modrih in njihovem poklicu še največ lahko razberemo iz besede „magos“, kakor jih Matej imenuje. Vendar to ni izvirna grška beseda, ampak le grška oblika perzijske besede „maga“. Grški zgodovinar Herodot pa poroča (prim. Zgodovina I 96, 101), da so se Medijci v Perziji delili v šest rodov in da se je eden od njih imenoval „magi“. Tvorili so nekakšno kasto, zaupana pa jim je bila duhovna oskrba Medijcev. Magi so bili torej perzijski duhovniki, posebno nosilci Zaratustrovih verskih reform. Herodot še pravi, da so se mogli v Perziji ukvarjali z zvezdoznanstvom (astronomijo). S prostim očesom so skrbno opazovali nebesne pojave in iz njih napovedovali vreme,

sušno obdobje, poplave in tudi astronomske pojave, kakor so sočni mrk, lunin mrk in podobno. Izdelali so celo zvezdne (astronomske) koledarje. Ljudje so bili takrat splošno prepričani, da ima celo vsak človek svojo zvezdo. Ko se človek rodi, se na nebu utrne njegova zvezda in riše njegovo življenjsko pot. Magi so iz gibanja zvezd ljudem napovedovali prihodnost. Ker se pa njihove napovedi niso vedno uresničile, je beseda dobivala počasi tudi slabšalni pomen, zato „magos“ pomeni tudi čarovnik in magija čarovništvo. Iz besede magos vsaj to lahko razberemo, da so bili modri izobraženi moške in do so vsej verjetnosti prišli iz Perzije, torej današnjega Irana, lahko pa tudi iz Babilonije, današnjega Iraka, kajti beseda magos se v babilonski književnosti pogosto ponavlja in vedno pomeni vedeževalca, razlagalca sanj (prim. Dn 2, 4; 4, 4), človeka, ki pozna skrivnosti in prav zato, ker ima globlje znanje, lahko napoveduje tudi prihodnost.

Odkod potem prepričanje, da so bili modri kralji, da so bili trije in da jim je bilo ime Gašper, Miha (Melhior), Boltežar?

Iz Matejevega poročila tega ne moremo razbrati. Pobožno izročilo pa je hotelo v njem videti več, kot je povedal evangelist. Matejevo poročilo se je prav zaradi njegove bujnosti v nadaljnjem ljudskem izročilu širilo in dograjevalo.

V nenavdihnjeni armenski Knjigi detinstva, ki je nastala proti koncu 6. stol., so modri že kralji. Pisatelj pozna celo njihova imena in pravi, da so bili bratje med seboj. Prvemu je bilo ime Melhior, kar pomeni po naše „moj kralj je luč“; prišel je iz Perzije. Drugemu je bilo ime Baltazar in je prišel iz Indije; tretjemu pa Gašper, prišel pa je iz Arabije. Istočasno so se odpravili na pot, čeprav niso vedeli drug za drugega, in istočasno so prišli v Jeruzalem, čeprav je hodil vsak po svoje. V spisu je toliko legendarnega in čudežnega, da je že v samem načinu pripovedovanja pravo nasprotje od Matejevega treznega govorjenja.

Dayno je že znano, da je treba evangelije brati v luči starozaveznega razodetja, kajti evangeliji so dejansko uresničenje mesijanskih pričakovanj. Ker pa pravi prerok Izaija, da bodo v mesijanskem času „prišli vsi iz Sabe in da bodo prinesli s seboj zlata in kadila! (60, 6) in je psalmist v preroškem duhu dejal: „Kralji iz Tarza in otokov bodo dajali darila, kralji Arabcev in Sabe bodo prinašali darove“ (Ps 72, 10), so mnogi mislili, da sta napovedi uresničeni v prihodu modrih, zato so modri postali kralji, ker napovedi dejansko govorita o kraljih. Je že res, da se je s prihodom modrih uresničila Mihejeva prerokba, „da bodo ob nastopu mesijanske dobe vrela ljudstva h Gospodovi gori“ (4, 2), vendar za-

to modre ne smemo poistovetiti s kralji, ker je Matej mislil na čisto druge ljudi, kot prerok Izaija ali psalmist.

Matej tudi ne pove, koliko jih je bilo. Ker pa razločno pravi, da so prinesli tri darove: kadilo, miro in zlato, sklepamo, da so bili trije, čeprav je izročilo glede števila zelo nihalo.

Vsekakor je pomembno to, da so bili modri tujci, torej ne Izraelci, ampak pogani. Čeprav je judovsko ljudstvo zavzeto pričakovalo Odrešenika, ga potem, ko je prišel, ni sprejelo, ker ni bil tak, kakršnega si je želelo. Pogani pa, torej tisti, ki so jih Judje imeli za nečiste, so odšli na pot, in ker so po njem iskreno hrepeneli, so ga tudi našli.

Jezusa se niso oklenili samo ponižani in zavrženi; ljudje, ki jih je tedanja družba potiskala na rob, temveč tudi izobraženci, kakršni so bili modri, kajti v njem je „globočina bogastva, modrosti in vednosti“ (Rim 11, 32), ki more potešiti vsak razum.

France Rozman

Marija, radost zemlje

STRAŠNE PREROKBE

Ko je bil Jezus star približno en mesec, sta se Jožef in Marija odpravila v Jeruzalem.

Po židovskem zakonu je morala žena, ki je rodila, oditi v jeruzalemski tempelj in tam opraviti daritev. Če je bil to prvorojenec, je moral biti posvečen Gospodu. Jožef in Marija, ki nista bila bogata, sta nosila s seboj dar revežev: dve grlici.

Na poti k templju, kjer naj bi posvetila Gospodu svojega otroka, je Marija razmišljala o tem, kar je doživela: o Janezovem rojstvu, se pravi o sinu svoje sorodnice Elizabete, o rojstvu Jezusa v betlehemskega hlevu. Spomnila se je na angelove besede in skupaj z Jožefom sta molila, da bi njun otrok Jezus lahko napravil vse tisto, za kar ga je Bog poslal na svet.

Ko sta vstopila v tempelj, sta srečala starčka po imenu Simeon. Sveti Duh mu je razodel, da ne bo videl smrti, dokler ne bo učal Mesije. Zato se je vzradostil, ko jih je zagledal. Vzel je Jezusa v naročje, zahvalil Boga in rekel:

„Zdaj odpuščaš svojega služabnika, o Gospodar, po svoji besedi v miru, kajti moje oči so videle rešitev, ki si jo pripravil pred očmi vseh narodov: luč v razsvetljenje poganov in v slavo

Izraela, svojega ljudstva.“ (Luka 2, 29-32)

Jožef in Marija sta bila začudena nad temi besedami. Simeon pa ju je blagoslovil. Nato se je obrnil k Mariji:

„Ta je postavljen v padeč in vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, kateremu bodo nasprotovali, da se razcdenejo misli mno-

gih src. Tvojo dušo pa bo presunil meč." (Luka 2, 34-35)

Marija je šele kasneje doumela smisel teh besed: ko je gledala deželo, ki je bila razdeljena zaradi Jezusa, je bila globoko pretresena. In ko je stala pod križem, je bilo njeno srce resnično prebodoeno z bolečino.

A za začetek je dojela, da bo sinovo življenje tako kot njeno zaznamovano s trpljenjem. Toda ohranila je vse zaupanje. Simeonova radost je presvetlila temne besede, kajti ta radost pripravlja pot, kjer bosta luč in življenje zmagala nad temo smrti.

NA POTI V IZGNANSTVO

Marijinega trpljenja ni bilo konec.

Potem ko se je Jezus rodil v revnem hlevu, je nenadoma prišla strašna novica: kralj Herod je sklenil pomoriti vse dečke, ki še niso dopolnili dveh let in ki so bili rojeni v Betlehemu ali okoli. Zbal se je za svoj prestol. Vznemiril ga je prihod modrecev: da ne bi morda Mesija, o katerem toliko govore, prevzel njegovega prestola?

Jožef je v sanjah dobil svareče opozorilo. Da bi zaščitil Jezusa pred pokolom, je vzel otroka in mater ter se odpravil na pot v Egipt.

Pobegniti so morali nemudoma. Na Marijina ramena je padlo vse breme: na hitro pripravljena prtljaga, potovanje ponoči, strah ob najmanjšem premiku, nevarne po-

ti in prihod v neznano deželo. Naslonila se je na Jožefa, svojega moža, saj je bil glava družine in vodja potovanja.

Kljub skrbem in negotovosti za jutrišnji dan sta oba neomajno zaupala v Boga.

Egipt je tako Jožefu kot Mariji priklical iz zavesti spomine, ki so bili Izraelcem tako pri srcu. Egipt, to je bila dežela njihovih prednikov. Tam so živeli Jakob in njegovi sinovi, njihovi potomci so postali egipčanski sužnji.

Jožef in Marija sta se spomnila na besede iz Svetega pisma, ki sta jih izgovarjala med molitvijo:

„Pomni, Izrael, da sem te izpeljal iz Egipta z močno desnico in odprtimi rokami.“

Spomnila sta se na Mojzesa, ki je tudi za las ušel pokolu, ki ga je bil naročil faraon. Tudi Mojzes je bil poklican od Boga, postal je rešitelj svojega ljudstva in ga popeljal čez Rdeče morje v obljubljeno deželo.

Egipt pa pomeni tudi kraj preizkušnje, kjer se je vera izčistila in je molitev postala bolj goreča.

Jožef in Marija sta popolnoma zaupala Tistemu, ki ju je vo-

dil. Tu je bil Jezus, priča in znamenje dane Obljube, priča, da je Bog z njimi.

VRNITEV V DOMOVINO

Evangelist Matej nam pripoveduje o povratku v deželo, kjer naj ne bi manjkalo radosti.

„Ko je Herod umrl, se je v Egiptu prikazal Gospodov angel Jožefu v spanju in rekel: Vstani, vzemi otroka in njegovo mater in pojdi v izraelsko deželo, kajti pomrli so, kateri so mu stregli po življenju. Vstal je, vzel otroka in njegovo mater in se vrnil v izraelsko deželo. Ko je zvedel, da vlada v Judeji Arhelaj namesto svojega očeta Heroda, se je bal iti tja. Ker je bil v spanju opomnjen, se je umaknil v galilejsko deželo. Ko je prišel tja, se je naselil v mestu, ki se imenuje Nazaret, da se je spolnilo, kar so govorili preroki, da bo nazarejec.“ (Matej 2, 19-23)

Družina se je torej nastanila v Nazaretu. Jožef je opravljal svoj poklic tesarja. Izdeloval je razno orodje, pohištvo. Gradil je tudi hiše. Nedvomno se je tudi Jezus izučil Jožefove obrti.

Marija je skrbela za hišo, pripravljala hrano, gospodinjala in prala. Z ženami iz Nazareta se je pogovarjala na poti k vodnjaku. Tudi Jezus ji je moral pomagati nositi vodo iz vodnjaka, ali mleti iz žita moko za kruh, morda ji je pomagal tretji oljke za olje. V evangeliju ne najdemo podrobnih opisov o življenju Marije, Jezusa in Jožefa v Nazaretu, lahko si

pa mislimo, da je bilo podobno življenju Izraelcev v tistih časih.

V ničemer se niso razlikovali od drugih Nazarečanov. Tudi oni so kot vsi drugi hodili molit v sinagogo, kjer so se srečavali s sorodniki in prijatelji.

Čeprav je Marija živela tiho in v največji „tajnosti“, je kljub temu poznala radosti bratovskega srečanja. Vedno je imela čas za mimoidoče potnike, za družino, za prijatelje in sosede, za reveže in izgublence. V pogovoru z njimi je delila njihovo radost in bolečino, znala se je vživeti v njihove življenjske težave.

Kdorkoli je prišel k Mariji, vsak se je razvedril. In prva, ki sta uživala te Marijine vrline, sta bila kajpak Jožef in Jezus.

Potovanje na oltar

Kakšno je trenutno stanje raziskovanj in razprav, ki so potrebna za kanonizacijo Baraga in Slomška? Procesi za kanonizacijo kandidatov morajo obsegati tele razprave in pozitivna dognanja:

1. Popis in oceno vseh spisov. Ocena ne obravnava le na splošno, ali je v kandidatovih spisih kaj proti veri in morali, ampak konkretno obravnava dejstvo, ali iz samih spisov res veje očitnost svetosti. Kongregacija za svetniške procese je pri Baragu in Slomšku pozitivno ocenila njune spise.

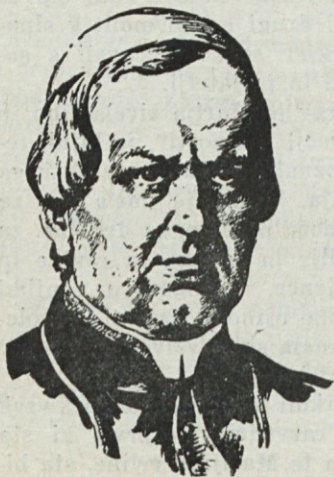
2. Dokaz, da se svetniškim kandidatom ni izkazovalo uradno dovoljeno češčenje, ampak samo spontano češčenje s strani vernikov. Sveta kongregacija je tako razpravo za naša svetniška kandidata že sprejela in odobrila.

3. Natančen in točen življenjepis. Pri napisanem delu ne gre toliko za zgodovinsko naštevande dogodkov iz življenja in delovanja kandidata, ampak bolj za dokaze, da se kandidat v svojem zemskem življenju ni pregrešil proti sedmim krepostim: vera, upanje, ljubezen do Boga in bližnjega, socialna pravičnost, pogum v težavah življenja, treznost in presočnost. Pri Baragu manjka samo še natančna obravnava v tej smeri zadnjih 4 let škofovanja, pri Slomšku pa je potrebna obravnava 14 let.

4. O slovesu svetosti po smrti. Tu je treba zbrati dokaze, da so ljudje skozi vso dobo od kandidatove smrti do sedanjega dne imeli za svetnika tako Baraga kot Slomška. Taka pričevanja za Baraga so že zbrana in kritično ocenjena. Bila so že predložena Kongregaciji za svetnike. Pri Slomšku bo treba še skoraj vse obdobje na drobno preiskati. Precej je že zbranega, toda material še ni dokončno preverjen.

5. O slovesu priprošnjika. V razpravah te vrste je potrebno dokazati, da so se ljudje stalno priporočali Baragu ali Slomšku, priporočali se v svojih stiskah in nadlogah in da so

bili uslišani. O Baragu je taka razprava že napisana, ne upošteva pa zadnjih uslišanj, ki so jih bili verniki deležni po letu 1982. Od teh so štiri zabeležili v Sault Ste. Marie. O uslišanih priprošnjah Slomška nabiranje podatkov še traja. Razprava ni napisana.

6. O telesnih ostankih svetniških kandidatov. Razprava mora dokazati, da so telesni ostanki, ki počivajo v grobnici, res kandidatovi ostanki, torej zemski ostanki Baraga in Slomška. O Baragu je bila dokumen-

tirana razprava že napisana in predložena sveti kongregaciji. Velike težave so nastale zaradi izjav J. Benkoviča, ki je okoli leta 1900 javno pisaril, da je ob požaru marquetteške stolnice ogenj uničil Baragove zemске ostanke. Iz zbranih dokumentov pa smo dokazali, da so Benkovičeve besede brez vsake zgodovinske podlage. Za Slomška so potrebni dokumenti že zbrani. Treba bo samo še napisati primerne uvode in zaključke.

P. Bruno Korošak,
vicepostulator

Prispevek Jugoslovanske škofovske konference k razpravi o aktualnih spremembah ustave SFRJ v luči krščanske etike

1. Katoliška skupnost, ki je vraščena v narode in narodnosti sveta in prav tako SFR Jugoslavije, živi svoje tuzemsko življenje v določeni družbenopolitični skupnosti in se v skladu s svojo naravo in svojim poslanstvom čuti soodgovorno za dobro vsakega človeka in za splošno blaginjo.

2. Listine cerkvenega učiteljstva zahtevajo, da se katoliški verniki in katoliška skupnost v vsaki državi zavzemajo za rast svobode, družbene pravičnosti in gospodarskega napredka in si ob splošnem napredku človeških in družbenih vrednot prizadevajo za zavarovanje verske svobode in

pravic vernikov in Cerkve. Prav ta svoboda in te pravice postajajo stalno merilo in zagotovilo ureničevanja vseh človeških — osebnih, družinskih, narodnih in družbenih pravic. Zato menimo, da imamo tudi škofje kot predstavniki katoliške Cerkve v SFRJ dolžnost ob javnih razpravah o spremembah določenih delov ustave SFRJ povedati svoje stališče. Na ta način bi radi pomagali vsem, ki resnično želijo, da bi bil temeljni državni zakon trdnjši in učinkovitejši izhodišče za rast skupne blaginje.

3. Cerkev od svojega Gospoda ni sprejela nikakršnega gospodar-

skega ali političnega programa, temveč je poslana, da s Kristusovo lučjo osvetli pota osebnega in skupnostnega napredka, da bi se v tej luči mogli ljudje pravilneje, uspešneje in zlasti bolj človeško znajti pri razreševanju praktičnih nalog. Zaradi tega naši predlogi ne vsebujejo gospodarskih in političnih rešitev, za katere si prizadevajo ali si bodo prizadevale družbene in politične sile v naši državi. Za takšne rešitve so pristojni strokovnjaki in zakoniti predstavniki. Vsak katoliški vernik pa ima kot član družbenopolitične skupnosti svobodo lastnega mišljenja, ki ga lahko svobodno zagovarja. Toda ob vsej različnosti smo dolžni spoštovati etična načela, poudarjati družbeno etiko, ki v skladu z božjim načrtom o človekovem dostojanstvu in svobodi teži ne le k napredku proizvodnih sil, temveč tudi k pravični razporeditvi le-teh in pravičnemu sodelovanju in upravljanju. Ta krščanska, evangelijska in koncilska družbena etika zares obvezuje vsakega katoličana, da tudi ob tej priložnosti, ko govorimo o ustavnih spremembah, zelo odgovorno izvrši svojo državljansko dolžnost, kolikor mu to omogočajo zakoni in družbene razmere.

4. Zaradi tega smo dolžni opozoriti vse naše občestvo verujočih na ta etična načela, odgovorne za sprejem ustavnih sprememb pa na dejstvo, da ne more biti pravega napredka brez spoštovanja pravic vseh proizvajalcev, vsakega

področja proizvodnje, vsake narodne in kulturne enote. Molimo k Bogu, da bi se nove ustavne rešitve izognile skušnjavi, ki bi zaradi zares težavnih razmer mogla privedi do hitrih, navidežno učinkovitih, toda za prihodnost gotovo zgrešenih omejevanj človeških in narodnih svoboščin.

5. Znano je, kako so pojasnjevali papež Janez XXIII. v okrožnici „Mati in učiteljica“, papež Pavel VI. v okrožnici „Napredek narodov“ in papež Janez Pavel II. v okrožnici „O človeškem delu“, da sodobni razvoj zahteva nujno povezovanje in skupno načrtovanje na vseh širših področjih. Po vsem svetu je mogoče zaznati zahteve po gospodarski enotnosti. Iste cerkvene listine — v skladu s sodobno demokratično zavestjo, ki se zaradi bolečih izkušenj izogiba nastajanju odtujenih središč moči in bogastva — zahtevajo, da nujna gospodarska vzajemnost ne preprečuje uresničevanja človeške in narodne-svobode zlasti pri praktičnem odločanju in sodgovornosti glede sadov dela. Upamo, da je ta evangelijska in občečloveška zavest, kljub vsem krivicam, zastranitvam in zlorabam, v naši družbeni skupnosti tako razvita, da se nam ni treba bati odločitev, ki bi ji nasprotovale.

6. Zavedamo se, da se ustava ne bo menjala v zadevi natančnejšega poudarjanja ustavnih določil o verski svobodi ter pravicah vernikov in verskih skupnosti, kljub temu pa menimo, da se nam po-

nuja priložnost, za predlog glede izpopolnitve ustreznih ustavnih besedil. Svoboščine in pravice so nerazdeljiva celota in zato jih je treba skupaj pospeševati. Dosedanje izkušnje pri uresničevanju te svobode in pravic v naši državi nas spodbujajo, da predlagamo nekatere izboljšave.

7. Ne bi radi predlagali konkretnih izboljšav, ker smo prepričani, da se bodo izkristalizirale v naporih javne razprave in pri usklajenem delu ustreznih komisij. Želimo le poudariti, da po našem mnenju glavnina nejasnosti in morebitnih zlorab temelji med drugim na sedanjih ustavnih opredelitvah o položaju in vlogi Zvezke komunistov v jugoslovanski skupnosti in marksizma v celostnem spletu javnega življenja, posebnost vzgoje in izobraževanja.

8. V VIII. poglavju o Temeljnih načelih ustave SFRJ je v prvem odstavku zapisana trditev, da je ZKJ „vodilna idejna in politična sila delavskega razreda in vseh delovnih ljudi pri graditvi socializma in pri uresničevanju solidarnosti delovnih ljudi ter bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije“.

Nimamo namena presojati družbenopolitične vloge ZK v konkretni državni ureditvi, toda trditev, da je ZK ob vsem drugem tudi vodilna idejna sila, dopušča misel, da je njena ideologija oziroma svetovni nazor ustavno sprejeta in privilegirana. Ker pa ZKJ ne odstopa od tega, da je njen svetovni

nazor bistveno ateističen, mora takšno pojmovanje pripeljati in v praksi tudi pripelje do prednostnega položaja ateizma in do opravičevanja ateizacije s pomočjo sredstev družbenega obveščanja in celotnega sistema vzgoje in izobraževanja. S tem je povezan tudi 3. odstavek V. poglavja istih Temeljnih načel, kjer piše:

„Vzgoja in izobraževanje temeljita na dosežkih sodobne znanosti in zlasti na marksizmu, kot osnovah znanstvenega socializma, in naj usposabljata delovne ljudi za delo in samoupravljanje ter jih vzgajata v duhu pridobitev socialistične revolucije, socialistične etike, samoupravnega demokratiizma, socialističnega patriotizma, bratstva in enotnosti, enakopravnosti narodov in narodnosti in socialističnega internacionalizma.“

9. Z vsemi verniki naše katoliške skupnosti in, upamo, tudi z večino članov naše državne skupnosti, smo globoko prepričani, da moreta vzgoja in izobraževanje v naši državi uresničevati vse zahtevane naloge tudi brez poudarjanja marksizma. Opozarjamo še, da je pojem „marksizem“ na tem mestu zelo neopredeljen in prav zaradi tega omogoča napačne razlage in zlorabe, kar ni primerno za ustavna in zakonska besedila. Tu se namreč marksizem poudarja kot sodobna znanost čeprav ni znanost v polnem pomenu besede, temveč določen način mišljenja in gledanja na svet, na zgodovinski in družbenogospodarski razvoj. Ker

pa ZKJ, ki je pooblaščen nosilka tega marksističnega svetovnega nazora v naši državi, ne odstopa od ateizma, temveč ga zahteva od vseh svojih članov, navedeno besedilo Temeljnih načel ustave SFRJ naravnost omogoča ateizacijo v naših šolah in vzgojnih ustanovah. Velika škoda bi bila, če ob spreminjanju nekaterih ustavnih besedil ne bi popravili tudi te pomanjkljivosti. Upamo, da bodo pripravljalne komisije in tudi sam zakonodajalec upoštevali ta naš predlog kot dobronameren, upoštevajoč neprikrite želje velikega števila vernih državljanov. Nikomur ne more biti vseeno, kako se verniki počutijo v naši državni skupnosti, zato je treba preoblikovati trditev o ZKJ kot vodilni idejni sili, da bi bilo povsem jasno, kako ne vključuje ateizma niti ne pospešuje ateizacije.

10. V skladu z naštetimi potrebami in težnjami ter zaradi večje jasnosti v korist skupne blaginje predlagamo, da se tisti členi v ustavi, ki govorijo o verski in cerkveni svobodi in pravicah ter o preprečevanju verskega sovraštva, na novo oblikujejo, da bo vsem jasno, da ateizem ne uživa nobene ustavne niti zakonske prednosti pred teizmom, da je kazniva tudi žalitev verskih čustev in verskih svetinj vernikov, da se z izrazi „vera“, „verski“ in „verniški“ ne more povezovati kakšen slabšalen pomen niti politizacija.

11. Menimo, da mora ustava jasneje zagotoviti: svobodo vesti,

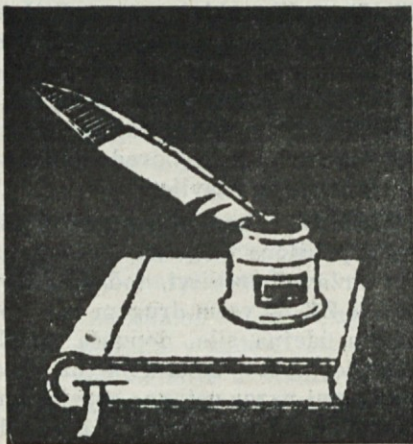
mišljenja in združevanja; resnično enakopravnost vernikov v javnem življenju, s čimer razumemo tudi možnost opravljanja vseh služb in funkcij; pravico staršev do verske vzgoje otrok in svoboda verskega pouka; osnovne verske pravice oseb, ki so v vojski, po bolnišnicah, domovih ali v zaporih.

Prepričani smo, da je na temelju vseh dosedanjih izkušenj povsem očitno, kako naše zahteve niso brez osnove in da želijo pomagati k ugodnejšemu družbenemu ozračju v korist boljšega in odgovornejšega sodelovanja tudi vernih državljanov v skupnih prizadevanjih za blaginjo vse državne skupnosti in vseh njenih narodov in narodnosti.

V Splitu, 14. oktobra 1987

Za Jugoslovansko
škofovsko konferenco

+ FRANJO kard. KUHARIĆ
predsednik

Povabilo jugoslovanskih škofov k molitvi v našem času

Škofje, zbrani 13. in 14. oktobra na zasedanju jugoslovanske škofovske konference v Splitu, se zavedamo zapletenih razmer, v katerih živi naša Cerkev, naša družba, pa tudi velika večina ljudi v naši domovini. Zavedamo se tako svoje odgovornosti kot tudi dolžnosti, da po svojih močeh pomagamo prebroditi sedanjo krizo ter spodbudimo k upanju vse, ki so v skrbah in negotovosti za lastno prihodnost. Naše poslanstvo ni politično niti ekonomsko, temveč versko. „Toda prav iz tega religioznega poslanstva samega pritekajo naloge, luč in moči, ki morejo pomagati k temu, da se človeška družba gradi in utrjuje v skladu z božjo postavo“ (CS 42,2) a s tem tudi v korist vsem ljudem.

Vzroki krize, v kateri se danes nahaja človeštvo in posebej naša družba, niso le gospodarski in družbeni, ampak tudi duhovni, moralni in verski.

Današnji človek doživlja globoko krizo osebne in družbene morale, opustil je tradicionalne vrednote, ki so nekdanj usmerjale življenje posameznika in družbe, ter se tako znašel v vrtincu moralne zmešnjave. V takem ozračju prihaja do izraza sebičnost posameznikov in posameznih družbenih skupnosti namesto pripravljenosti delati za skupno dobro; širi se iskanje lastnih koristi in užitkov namesto požrtvovalnosti v službi dru-

gim. Vsaka nevera v sedanjem svetu trga človeka od njegovega vira ter ga poriva v oboževanje njegovih lastnih del, gmotnih dobrin, znanosti, napredka in ideologije.

Vse to je daleč od srčike postave Kristusovega evangelija, ki gradi medsebojne odnose na ljubezni in usmerja človeka k Bogu, Bogu Stvarniku. Zakonodajalcu in Odrešeniku.

V zadnjih letih sedanje krize človek že spoznava, da mu porabniška miselnost o nujnosti zgolj gmotnega napredka, a še posebno ideologija kakršnegakoli sovraštva, ne daje pravih obetov za prihodnost. Pač pa se v svetu že opaža vračanje k tradicionalnim vrednotam, med katerimi je na prvem mestu vera.

Cerkev, ki jo škofje vodimo, je zaskrbljena zaradi duhovne in gospodarske krize v naši domovini. Mnoge družine so se znašle na robu preživetja, mladi so vse bolj nezadovoljni z razmerami, v kakršnih živijo, a možnosti nadaljnjega razvoja naše družbe se slabšajo.

Vabimo vse ljudi, posebej vernike, da v svojem osebnem, družinskem in javnem življenju spoštujejo osnovne etične vrednote in načela ter svoje življenje uskladijo z naravnim moralnim zakonom.

Vabimo vse ljudi k večji odgovornosti in požrtvovalnosti pri delu, ker samo tako lahko pričakujemo boljše prihodnost.

Zaradi velikih razlik v življenjskem standardu vabimo vse, ki živijo v boljših razmerah, naj bodo solidarni s tistimi, ki živijo v pomanjkanju.

Vabimo vse, da si prizadevajo za nadaljnjo demokratizacijo in širjenje svobode v naši družbi, za spodbujanje in omogočanje ustvarjalnosti in za premagovanje moralne krize, ker nas samo taka smer razvoja naše družbe more izveličati iz krize in dati upanja za boljšo prihodnost.

Vse vernike pa vabimo, naj molijo za domovino. Bog je tisti, v čigar rokah je naša usoda, Kristus je vedno naš Odrešenik v konkretnih življenjskih okoliščinah, Sveti Duh pa nam daje notranjo luč in moč za uresničanje dobrih del.

V molitvi vernikov pri maši in ob drugih priložnostih naj se vedno doda tudi prošnja za božjo pomoč v našem času, za mir, slogo in prijateljstvo med našimi narodi, za reševanje različnih težav mladih, za de-

mokratski in pluralistični razvoj naše družbe, za modrost in duhovno moč tistih, ki delajo za skupno dobro, za boljšo prihodnost naših narodov, za rast krščanske ljubezni med nami.

Tako molimo za našo domovino

Vsemogočni Bog, v tvojih rokah je usoda narodov in posameznikov. Odpusti nam in našim narodom grehe nevere, krivice, sovraštva, sebičnosti in needinosti. Pomagaj nam, da bomo v naši domovini ustvarjali duhovno in gmotno blaginjo, v prijateljstvu in ljubezni, kakor se spodobi za tvoje otroke. Obvaruj nas nevarnosti vojne, uničenja naših narodov in vsega, kar jim hudega grozi.

Sveta božja Mati, v tem tebi posvečenem letu se zatekamo pod tvoje varstvo in ti izročamo našo domovino, ki te časti kot svojo Mater in Kraljico. Vse naj nas spremlja tvoja pomoč in blagoslov. Amen.

V Splitu, 14. oktobra 1987

VAŠI ŠKOFJE

Občni zbor ZSMŽ

21. redni občni zbor Zveze slovenskih mater in žena je bil 12. novembra v Slovenski hiši. Zveza je v pretekli poslovni dobi imela prometa 12.270,24 avstralov in je razdelila med pomoči potrebne rojake poleg oblačil in vsakomesečnih denarnih podpor tudi čez 200 živilskih paketov.

Odbor je v glavnem ostal nespremenjen in ga sestavljajo: predsednica Pavlina Dobovšek, podpredsednica Mirjanka Voršič, tajnica Danica Zupan, blagajničarka Sonja Virnik, kulturni referentki Irena Fajdiga in

Marija Fink, socialna referentka Marta Jeločnik, gospodinja Marija Eiletz, nadzorni odbor: Iva Vivod, Rezika Marinšek in Cilka Urbančič, širši odbor: lic. Metka Vombergar, prof. Marjana Vivod, Jelica Stariha, lic. Kristina Rant, Marica Skvarča, Delija Truden, Marjeta Dobovšek, Bernarda Ziherl, Lojzka Dimnik in Majda Repovž, duhovni vodja dr. Jure Rode, zastopnice krajevnih domov so: Marija Groznik (za San Justo), dr. Nataša Krečič (za Pristavo), Mari Mehle (za Lanús), Helena Gričar (za Carapachay) gospa Vidmar (za Berazategui), Mirjanka Voršič (za San Martín).

In življenje teče naprej...

(Iz begunskega dnevnika)

17. novembra 1947

12. novembra 1947

Včeraj je bomba eksplodirala. Ob 12.30 je taboriščni komandant po radiu oznanil, da mora po sklepu vojaške vlade v Celovcu zapustiti taborišče 54 oseb (poročeni z družinami) in bodo preseženi v St. Martin pri Beljaku, ker so od jugoslovanske misije osumljeni, da ovirajo repatriacijo in širijo protijugoslovansko propagando. Med njimi sem tudi jaz z družino. Torej se bomo za obletnico zopet selili, in še na slabše in v še večjo negotovost. V to prehodno razbojniško taborišče ne grem. Poiskal si bom zatočišče na kmetih. Težko bo, ker je poljskega dela konec in zima prihaja v deželo. Bog bo pomagal, ker je verjetno to poslednja preizkušnja. Zame in za družino je to strašen pretres. Močno se bojim za zdravje. Redno vsako leto se mi v pozni jeseni pojavijo velike težave z želodcem, ki so združene s hudimi bolečinami.

15. novembra 1947

Strlo me je. Bolečine so tako silne, da sem moral leči. Dr. Meršol me je vzel v taboriščno bolnišnico. Vendar v njej ne bom smel ostati, ker ne smem biti v taborišču. Moram oditi v javno bolnišnico.

Na priporočilo dr. Meršola sem bil dopoldne sprejet v bolnišnico v Seebodnu. Interniran sem veliki moški sobi, kjer pa je zelo neprijetno. Velika soba je polno zasedena, med bonimi težki bolniki — operiranci. Možakarji se do 11. ure ponoči pogovarjajo vsena-vzkriž. Med bolniki mnogi močno kadijo smrdljiv tobak, ki spominja na rusko mahuorko. Ob štirih zjutraj se že pojavi nočna sestra, ki meri bolnikom utrip in temperaturo. Največ se mudi s tem opravkom med operiranci. Tukaj je tako kot pravijo Italijani za skupna prenočišča: Qui si dormiva, si mangiava e si defecava. Ne vem, kako bom vzdržal v tem težkem ozračju. Pri jutranjem zdravniškem pregledu sem govoril z zdravnikom in ga prosil za premeštev v manjši in manj zaseden prostor. Dejal mi je, da bo govoril s primarijem, ker o tem odloča on.

18. novembra 1947

Žena in otroka so prišli, da se od mene poslovijo. Družina gre v Beljak. Dan je pust in mrzel in otroke zebe. Dopoldne so me premestili v manjšo sobo, zračno in svetlo, v kateri smo trije bolniki; g. Franc Hradacky, poslovodja parne žage Wirt v Möölbrücke, star 62 let, simpatičen mož. Ima

komplíciran prelom desne noge, ki se mu noče zdraviti, in trpi večkrat hude bolečine, ki pa jih potrpežljivo prenaša. Tukaj ni stokanja kot je bilo v veliki sobi. Drugi bolnik je mlad simpatičen fant Joseph Troier, uradnik državnih železnic, operiran na menisku. Pri nogometni igri je dobil krepko brco v koleno. Je navdušen nogometaš in vsak dan poskuša postaviti se na noge, pa še kar ne gre. Družčina je prijetna in se lepo vzamemo skupaj.

19. novembra 1947

Sinko, ki je včeraj prišel jemat slovo, se je prehladil in leži v taboriščni bolnišnici. Zdravniki so ženi odsvetovali preselitev v St. Martin, ker je otrok nevarno bolan. Žena in hčerka sta pri kmetu Tangernerju, ki ju je rad sprejel. Dobro so nam zagodili Angleži z blejskim sporazumom, je pa to šele začetek in St. Martin ni zadnja postaja. Od tu bo šla pot v Nemčijo in od tam? Lotili so se najprej vplivnih ljudi, druge bodo zmehčali in sterorizirali. A Bog svojih ne zapusti in Marija tudi ne. Zato jo z vsem zaupanjem prosim: Spomni se, o premila Devica Marija, da še nikdar ni bilo slišati, da bi bila ti koga zapustila, ki je pod Tvoje varstvo pribežal, tebe pomoči prosil in se tvoji prošnji priporočal...

Počasi bodo vremena se zjasnila. Bog nas v trpljenju zori za svoje posebne namene. Gojim tiho upanje, da je morda to zad-

nja velika preizkušnja. Ljudje so močno prestrašeni in jugoslovanska misija jih krepko obdeluje, a za repatriacijo se ne prijavijo, češ, če z nami že zdaj tako počenjajo, kaj bi z nami počeli doma.

23. novembra 1947

V bolnišnici obhajam svoj 40. rojstni dan. Zbogom, lepi časi, kar je bilo, je za vedno minilo in kaj prida me v življenju več ne čaka. Pred menoj je le še nekaj let, nekaj zopet trdih let v mrzli tujini. Sanjal sem o lepem družinskem domu in družinski sreči. Čaka me borba še nekaj let za obstoj in potem konec — verjetno za rakom. Silno sem potrta, ko vidim, kako žena trpi, išče izhoda, pa ga ne najde. Taborišče je revna zadeva, revno zatočišče. Ko ti še to vzamejo, si brez vsake moči. Tujincu siromaku još je trdža zemlja tvrda, je pel Preradović. DP je revež, popolnoma brezpravno bitje, vkljub kričanju visokih gospodov o človekovih pravicah.

24. novembra 1947

Hčerka in žena sta me obiskali. Žena je od sile žalostna. Povedala mi je, da se večja skupina izgnancev pripravlja na skriven odhod v ameriško zasedbeno cono. Hoče se jim pridružiti. Prosil in preprosil sem jo, naj potrpi in ostane. Naj zaupa v Boga, ki bo za nas poskrbel. Jaz moram še v bolnišnici ostati, ker se primarij še ni odločil, ali me operira. Vsak dan pride k meni.

3. decembra 1947

God obhajam, tudi moj sobni tovariš g. Franc Hradecky goduje. Oba imava obiske. Eni in drugi so žalostni. Oba imava obisk žene in hčerke. Vreme je zelo slabo. Med dežjem sneži, vleče zoprn južni veter. Simpatični Troier je danes zapustil bolnišnico in odšel domov. Težko hodi, a hoče domov. Namesto njega sva dobila novega bolnika g. Adama Haarlösa iz Millstatta. Ima zlomljeno nogo. Pri smučanju si jo je zlomil. Čuden patron, ki smuča v južnem snegu. Pripeljala ga je njegova žena, ljubezniva in zelo zgovorna gospa. Ko je slišala, da sva

v sobi Čeh in Slovenec, je kar po naše pozdravila in začela pogovor v lepi hrvaščini. Povedala je, da je Bosanka in da je njen mož služboval kot oficir v Bosni in bil adjutant nadvojvode Salvadorja. Mož mora biti torej zelo v letih. Je slab tovariš, ker je zelo nemiren bolnik, vse dneve in noči fantazira in vpije, ni se mogoče z njim pogovarjati, ponoči vpije in rjove, da s Hradeckym ne moreva spati. Vsako jutro je pod njegovo posteljo velika luža.

Ko je primarij zjutraj s svojim štabom stopil v sobo, se je zgrozil nad smrdom. Skrbno so ga preiskali in ugotovili, da zlom ni nič posebnega in ima malo previsok pritisk. Puščali so mu kri, a nobenega zboljšanja, vpije noč in dan in moči posteljo, tudi če čuje. Končno so ugotovili, da je zmešan in so ga premestili v drugo sobo.

9. decembra 1947

Danes sem dobil 12. injekcijo. Primarij se je pri meni sam zadržal precej časa. Povpraševal me je o bolezni, koliko let že bolujem na čirih, ker je dvanajsternik ena sama velika zaceljena brazgotina ali brazgotina pri brazgotini, kako morem prenašati peklenške bolečine in se ne dam operirati. Povedal sem mu vso zgodbo. Imel sem dva zdravnika, dobra prijatelja. Vsa leta me je zdravil dr. Drobnič, dobrodušen Dolenjec, dober klinik in diagnostik. Bil je tedaj šef zdravnik na O-

krožnem uradu za zavarovanje delavcev, poznala sva se službeno, prijateljsko razmerje med nama je izviralo še iz orlovske organizacije, kjer je bil reden predavatelj na orlovskih tečajih. Ta mož se je zame zavzel z vso skrbnostjo in dobro voljo. Drugi je bil dr. Oto Bajec, priznan kirurg v ljubljanski bolnišnici. Delal je tudi na Okrožnem uradu kot izvedenec za oceno invalidnosti ponesrečenih delavcev. Bil je zaposlen v nezgodnem oddelku kot referent za obratne nezgode. Imel sem z njim redno vsak dan opravka, da mi je ocenjeval procent invalidnosti v primerih, ki so pripadali meni, ki sem jih preiskoval in s končano preiskavo in zdravniško oceno invalidnosti predložil svoj predlog rentnemu odboru v priznanje obratne nezgode in poškodbe in potrditve višine izračunane invalidske rente. Ta gospod je opazoval moje muke vsako jesen in pomlad in se čudil moji neumni trmi, češ da se nespametno ogibljem in odlašam z operacijo. Ob vsakem snidenju mi je kazal in ponujal nož. Rekel je, da me sam z vso skrbnostjo operira, naj se nič ne bojim kake nesreče. Dr. Drobnič pa je bil proti operaciji z motivacijo: če ti pri tvojih letih izrežemo dve tretjini želodca, ko je ves notranji organizem še v razvoju in z operacijo ni še dana prav nobena garancija, da se čiri ne pojavijo znova na drugem mestu, kaj ti bomo v tem primeru odrezali? Počakaj in potrpi. Po 40. letu, če

bo še potrebno, se daj operirati. Za zdaj ti svetujem, da se oženiš, da boš imel red v hrani in življenju in boš več doma in ne po kavarnah in društvenih sobah v pozne večerne ure, ob nedeljah pa po vseh farah ljubljanske in menda tudi mariborske škofije. Prvo sta mir in red. Mirni in spočiti živci, ki se morajo kopati v masti. Tako si shujšan, da ti kmalu ne bom imel kam igle zapičiti. Bodi pameten in poslušaj me!

Primarij me je zvesto poslušal in rekel: „Ta zdravnik je bil pameten in izkušen mož in vam je prav svetoval. Spričo položaja, v katerem se danes nahajate vi in vaša družina, vam jaz svetujem isto in vas ne bom operiral. Videl sem, da znate prenašati trpljenje, ste skromen in potrpežljiv pacient. Vi boste od tukaj odšli nekam v Ameriko. Tam se boste umirili, mirno in dobro živeli in se pozdravili brez noža. Težave bodo minile.

Ker jaz o svojem trenutnem položaju s primarijem nisem spregovoril nobene besede in tudi ne z drugimi zdravniki, je pa vse vedel, sklepam, da ga je o vsem informiral dr. Meršol.

Ker so bolečine ponehale, mi je rekel, naj ostanem v bolnišnici še 8 dni, potem pa k družini. Vrnili se boste verjetno lahko v taborišče, kolikor mi je znano, je jugoslovanska misija zapustila taborišče. Nekdo iz taborišča je moral z njim govoriti.

France Pernišek

Pod žarki kordovskega sonca

NEBO SE TEMNI

Po več kot polnem tednu prelepega sončnega vremena se je ti-
sto jutro zbudilo zavešeno z ra-
hlimi meglicami čez nebo. Ven-
dar se je od časa do časa le še
pokazalo sonce, ki je s silo hotelo
posrkati meglenost.

V resnici ni lepšega ko lepo
vreme na počitnicah. Tega si že-
limo vsi! Nič lepo pa se je pre-
grešila tista, na široko in visoko
zalita gospa, ki se je vračala do-
mov, od onih, ki so še ostali, pa
se je poslovila nekako takole: „Mi
smo imeli lepe dni! Zdaj pa se

bo najbrž skisalo. Čutim trganje
v podhrbtišču. To napoveduje
dež.“

Veste, kako nas je njena napo-
ved prizadela! Tudi mene. Ko bi
mi bilo mogoče, pisker z mrzlo vo-
do bi ji bil poveznil na glavo; do
predmestja svetega Martina bi se
imela čas sušiti.

Že pri jutranji maši smo bili v
samih srajcah, še te so nam bile
odveč. Zatoхла soparica se ni pre-
maknila. To nam je skalilo dobro
voljo.

Vendar „strahljivca v celem ni
bilo števili.“ bi rekli po Prešer-
nu, ko so neugnani počitničarji

odhajali na vse strani iz kolonije. Kamorkoli, samo ne v hribe, kajti kogar je nevihta že dobila enkrat na odprtih višinah, se še kdaj drugič ni pustil speljati na led.

Pred precej leti je našo gorsko dvanajstorico zajelo neurje pri povratku na zadnji tretjini Uri-torca. Ni strešice, ne lukje, ne napušča divjih skal, kamor bi človek v takem trenutku potisnil vsaj glavo. Samo gladko kamenje, preko katerega so divjali nalive vode. Naredil si dva koraka in že si se brez vozne karte popeljal nekaj metrov po častitljivem delu podhrbtišča. Lobanja in čelo sta obli-vala oči, od tod je curek drvel čez nos v usta, na prsi in te s široki-mi polivi kakor stari župnik Kneipp močil po gorkem popku in bližnji in daljnji okolici. Po hrbtu pa se je poliv ustavljal ob pasu ter se po goloti nog izcejal v razmočeno obutev.

Mislite, da bi se po taki turi človek še mogel navdušiti za kak ponovni vzpon na isto goro? Jaz sem ga tedaj dokončno črtal s programa!

Popoldne se je poslabšalo. Sonce se je dokončno skril, kakor bi ga bilo sram pokazati le pol obličja. V daljavi, tam nekje ob Cosquínu, se je nebo vedno bolj temnilo: ni šale, kadar se ponuja od tam nevihta. Kljub temu je nekaj korajžnih ljudi popoldne odšlo iskat ugodja v vode Doloresa. Malo osvežitve, ki v težkem dnevu prijetno dé te'esu in duši.

Borovje je izredno lepo zadišalo. Vročina je raztapljala strjene curke smole po deblih in komaj zaznavna sapica je raznašala vonjave. Tako nebeško je zadihati v zdravem zraku in v miru gora! To je dar božje dobrote...

Pri cerkvi, odkoder je odprt pogled naokrog, smo se zbrali in občudovali mešanje nebeških sil. Te so vzbujale v nas nasmir, ki je rasel v grozljivi strah. Zdelo se je, da se pol doline pregiba in kotali proti nam. Podolgovati in koničasti oblaki so se prekopicavali drug čez drugega, viharji so jih cefrali v ozke jezike, jih spet združevali, prerivali kakor v širokem koritu od ene proti drugi strani doline. Grmenje je votlo bobnelo, žareči verižasti bliski so švigali in se prepletali med seboj. Vse je potišalo v čakajoči grozi: trave so otrple, rože pove-sile cvetne glave, drevje je potemnelo.

To pošastno in grozeče razdejanje je obviselo nekje nad razširjeno dolinico ob La Cumbre. Dve ognjeni verigi sta se splekli pod nizkim črnim večerom. Vzdrhtela je zemlja pod nami: teža groma je zamajala svet. Strah je pretrgal besede na ustih in z očmi smo obstali nemi drug na drugem. Brez besed so se nekateri raztepli proti svojim domovanjem... Vztrajnejši so še ostali. Strmeli so v čudno odpiranje na nebu. Skozi izvrtano vzboklino je za kratke trenutke posvetila oranžasta svetloba, kakor bi se v mrliško čr-

nino prižgala sveča preživelih...

Nenadoma je spet vse oživelo: strmeli so proti nebu, mahali drug drugemu, govorjenje je oživel.

„Kogá pa se je zgodil?“ je Vinko po ljubljansko spraševal na vse strani. S palico je pridrajsal pred farovž, ko je zaznal glasno govorjenje.

„Gledamo nebo, ki je čudno pobarvano. Se vam ne zdi?“ je pojasnjeval Mirko. „Takega še res nisem videl. Čudovito!“

„Kako se pozna, kdo živi v mestu! Na kmetih videti kaj takega ni nobena posebnost,“ je Vinko zamahnil z roko. „Asten, stvar je kratko in dostojno obrazložena,“ je odsekal.

Valjenje oblakov proti nam se je ustavljalo: kakor bi jim bilo zmanjkalo gonilne sile. Na grebene nizkega hribovja vstric Los Cosos so se obešali in umirjali. Najnižji pa so rinili skoraj navpično proti nebu, podobni razkuštrani glavi ubijajoče atomske eksplozije.

Žejni borovci niso pričakali svežilne rose skopuškega neba.

Od Pirčevine sem je počasi in s polno lagodnostjo privozil avto z nasmejano družino arhitekta Jureta ter se zarinil v ozki prostor pod ostrežje košatih cipres. Začuden so nas presojali, češ ali res še niste videli nikoli prihajajoče nevihte?

Seveda! Za trebuščkom Gemelas skrita Capilla Del Monte še ni drhtela v grozi. Poživljajočim vonjavam sveže brazilke kave v Jo-

ckeju na promenadni cesti pa tudi moreči občutek uporniških sil neba ni bil kos...

VEČER POD BOROVCI

Večer je bil kratek. Oblaki so pokrili tiste prelepe zvezde, ki so običajno drhtele nad nami in so vsak večer nudile poseben čar poletnemu nebu. Nadomestovati jih je hotelo daljnje medlo pobliškavanje, podobno hipnemu pomežikovanju. Ampak to se je godilo še nekje daleč.

Hipoma je vse zatemnelo. Brez luči. Kamor se je uprlo oko, povsod sama tema in vroča sapa, ki je popoldanska nevihta ni posrkala. Med nadišavljenimi borovci smo postavili stole. V polkrogu, da smo bili bliže drug drugemu.

„Nocoj bomo pa slabo spali,“ je napovedoval direktor.

„Zakaj? Še boljše, ker nas v temi ne bo nič motilo!“ je dodal Mirko. „Nocoj bomo kvartopirce lahko poslali na počitnice.“

„Kar na Uritorco!“ sem se oglasil.

„Pa kaj imata ta dva proti njim?“ jih je zagovarjal direktor. Menil je Mirka in mene.

„To je gola nevoščljivost, ker jima Bog ni privoščil razviti daru kvartanja,“ je presodil advokat Vinko.

„Ta pa je res gola!“ sem povzel.

„Čujte!“ se je oglasil Joža Javor. „Kvartopirci so božje ljudstvo. Ob svečah opravljajo posel posel.“

Nenadoma so zacingljali kozarčki: nevidna dobrotljiva roka jih je stresla med nas.

„Gospod natakari! Kar bliže! Brez strahu!“ se je oglasil direktorjev glas.

„Slišim vas, vidim pa nikogar. Kakor bi tipal po dimniku,“ se je opravičeval mehki Lojzov glas. „Če koga pohodim ali mu zdrobim kurja očesa, naj zavpije.“

Lojz Pirc! Navidez nekoliko žalostnega obraza, pa zmeraj vedrega srca! Ni manjkalo v njem dobre boljše, še manj široke dobrote. Le malo manjka, da bi se bilo dopolnilo 45 let najinega znanstva, ko ne bi bil prezgodaj odšel. Spoznal sem ga neko jesensko popoldne, ko mi je v Ljubljani razkazoval Podmornico. Veste, kaj je to bilo? Bolje, da ne veste nič. Naj jo zagrne čas s pepelom pozabe! Zdaj je ni več, prav je, da je več ni, kaj bi z njo!

Čez leta se mi je prismejal za hrbtom, ko sem ribaril v vodah Río Capitán. Bili smo z ramoškimi pevskim zborom tam na izletu.

„Kdo pa je vam dovolil vstop na Hiawatho?“ se je zadržal nad mano. Čez dve minuti ga je že zmagal široki krohot. Stiskal mi je desnico, da so mi pokale drobne koščice v pesti.

„Kdo bi bil mislil, da vas bom tu srečal?“ sem bil v zadregi.

„Še ne veste, da se mene povsod najde?“ se je bahal v smehu. „Sa-

mo tam ne, kjer bi me bili hoteli nekateri že imeti.“

„Kar povejte naravnost: v Podmornici!“ sem mu pomagal.

„Je še niste pozabili?“

„Ne, ko pa zveni tako značilno! Dva večera sem tudi jaz bil v njej gost pod laško kvesturo. Pol odeje sva delila na golem pogradu z nekim odbornikom OF za Ljubljano.“

Zares je mnogo stvari: čas, dogodki, obrazi..., ki v človeku nikdar ne padejo v pozabo. Tudi, če bi to hotel.

Káka škoda, da nisem vsaj malo kiparja ali rezbarja! Lojza bi vklesal v trdno snov: z drobnimi priprtimi očmi, za katerimi je kraljevala trma trdne zvestobe in dane besede. Tako naj bi za dolgo ostal med nami!

Ampak zdaj ni časa za to. Proč besede! Dovolj bo še dolgih ur! Slišite! Zacingljali so kozarci. Iz vreče je stresel steklenice z mrzlim vinom na osušeno travo. Tudi nam moreča vročina suši ustnice. Da ne bo prepozno! Pristavite, približajte kozarce! Nocoj toči Lojz! Vse leto je čakal na ta večer, da nas je zbral. Na zdravje njemu in vsem pod borovci. Na zdravje!

„Asten, če ga kdo ne vidi, naj ga diha! Ko pa je tako dober!“ ga je Vinko hvalil.

„Ta je še boljši kot oni na mizi,“ se je sladkal direktor.

„Ta je nacarí — reserva vieja,“ je izdal Lojz.

„Še to nam povejte: ali taka

kapljica izvira v vaši kleti?“ je bil radoveden Mirko. Vsak požirek ga je hladil kot zdravilo.

„Izvira ne, ali vedno se je nekaj najde,“ je zagotavljal Lojz.

„Si predstavljate, kako bi šele ob dišečem gosjem bedercu teklo?“ se je oglasil Javor, ki je drugače bil precej molčeč.

„Kam bi pa po toliki večerji še gosje dobrote stisnili?“ je skrbelo direktorja.

„Mislite, da bi bile res take težave? Za dobro stvar se vsakdo rad žrtvuje,“ je poudaril Vinko. „Ste slišali, kako se je odrezal minister pred cesarjem? Povem?“

„Seveda, kar daj! Zdaj si že namazal grlo,“ smo mu vsi pritrjevali.

„Lojz, pa če bi mi še malo pricornili? Da ne bom utrpel izgube med govorjenjem.“ In Lojz mu je napolnil kozarček. „Asten!“ je začel. „Presvitli dunajski cesar je imel navado, da je od časa do časa povabil višji dvor in tudi svoje ministre na banket. Ta je bil vedno izvrstno pripravljen, tako v kakovosti kakor tudi v količini dobrot.

Njegov notranji minister je bil znan, da je zelo rad jedel dobre stvari. Predvsem pa so mu bile všeč pečene gosi.

Presvitli cesar je zapovedal svojim strežnikom, naj gostom bogato postrežejo z vsemi jedmi. Ko pa bo kazalo, da so vsega do grla siti, naj prinesejo še pečene gosi. Vse se je izvršilo, kakor je presvitli cesar naročil.

Ko je torej od daleč opazil, da se bliža vrsta strežnikov z dišečim pečenjem, se je obrnil do ministra-mnogojedca ter ga zafrkljivo skušal: „Čujte, ekselencja! Kako bo pa to zdaj, ko smo že vsi siti in se ne moremo več basati? Žal mi je, da boste danes oškodovani za svojo najljubšo jed!“

Pa mu minister rdečih lic in ves nasmejan takoj odgovori: „Kako vas more ta misel vznemirjati, presvitli cesar? Saj je vendar dobro znano, da tudi katedrala svetega Štefana na Dunaju ni nikdar tako polna, da bi presvitli cesar ne mogel notri!“

Naš smeh je dokazoval, da je bil „veseli nagovor“ dobro sprejet. Kajpada je tudi Lojz precej pripomogel, ko je natakal izvrstno „voljo“.

„Pa naj še Lojz káko pove!“ se je Mirko oglasil iz ozadja. Znano je bilo, da jih je včasih ob večerih kar stresal.

„V temi ne vidim, katero bi zagrabil,“ se je opravičeval. Vedeli smo, zakaj se brani: imel je napisane po vrstnem redu v zvežčiču. Le Vinko ni dojel, ko je takoj vprašal: „Kaj ima pa tema s tem opraviti.“

„On je ko mlad organist: v temi ne najde tipke...“

„Če bo ponoči kaj shladilo, bi bilo jutri primerno iti v hribe,“ se je čez čas oglasil Javor.

„Seveda!“ sem mu pritrdil. „Zdaj imamo tudi vozilo.“

„Kdo pa je to? Kdo ima vozilo?“ se je brž oglasil Mirko, ki je ve-

del, da sem mislil njega, ki je edini prišel z jeepom na počitnice. „Tudi jaz bi se prijavil za kak izlet,“ se je sam prijazno ponujal.

„Ne vem, kako se boš kaj voziral? Nekdo je govoril, da imaš prazno kolo,“ je resno razlagal direktor.

„Jaz da imam prazno kolo?“ je Mirka vrglo pokonci. „Še tega bi bilo treba! Pa mi to šele zdaj poveš?“

„Šele zdaj me je začelo zanimati za jutri.“

Brž je odcepetal v sobo in se vrnil z ročno svetilko. Ves čas je mrmral sam pri sebi, kakor bi zbiral nevihto proti nam. Obsvetil je eno kolo, nato drugo, se sklonil prav do zemlje pred tretjim, četrtemu pa je celo z roko potipal trdnost ventila.

„Nekateri že sanjajo podnevi,“ se je vrnil nevoljen.

„Jaz pa mislim, da se ne razumejo na mehaniko,“ doda Vinko.

„Potem bomo pa jutri korajžno šli na Mástil,“ potrjuje direktor.

„Za take turiste se lepo zahvalim...“ odloči Mirko. „Seveda, zdaj se spomnim...“ začne pripovedovati. „Jaz sem takole že pred lansko zimo mislil, da ne bi bilo napačno imeti kako svoje vozilo. Posebno tu gori, ko težko dobiš koga, ki bi te vzel kam s seboj. To je razumljivo: vsakdo ima pač avto najprej zase. Pa sem enkrat poklical direktorja Toneta in mu svoje veselje ob nakupu sporočil. Mislim, da ga vsi poznate. To-rej... obenem sem mu še prija-

zno ponudil, če morebiti ne bi hotel z mano skupaj potovati semkaj na počitnice. Pa veste, kaj mi je razumni Gorenjec odgovoril? Čisto tako počasi in preiščljeno, kakor da me sploh ne bi bil poznal: veš, svojo dušo bi ti še zaupal, nikakor pa ne telesa! Le sam pojdi, tam pa se bova potem že še kam skupaj peljala...“

„Asten, to je pa nezaupanje so-bratu!“ je brž ugotovil Vinko. „Kaj vse se odkrije?“

„Veš, vsakdo najprej čuva svoje kosti!“ se je opravičeval direktor.

„Gospod Mirko, zdaj ga pa le kam peljite, da mu pokažete neosnovanost njegovega strahu.“

„Z mano se bodo vozili le tisti, ki bodo pridni!“

„Za pogoje torej vemo in k srcu si jih vzemimo, da bomo med izvoljenimi!“ sem mu pritrdil.

„Če dovolite,“ je začel spet Mirko, kateremu je tudi prijetna kapljica pripomogla do zgovornosti, „bi še povedal, kako sem šel s tem avtom na poskusno vožnjo do La Falde. To je bilo pozimi. Pa sem vzel s seboj sobrata France-ta, saj ga morate poznati. Gib-čen, z belim klobučkom za varstvo pleše. Domenila sva se bila, da bova vozila menjaje se vsak nekaj časa. Po prijetnem kosilu in pri-jaznem počitku — tam nekje pri Villa Mariji — se spet zrineva v vozilo. Pa me France nekam z drobnimi očmi pogleda in pravi: „Veš kaj, Mirko, ti si na vsak na-čin zmožen večjega napora kot

jaz. Pa ti zdaj lepo vozi, jaz bom pa med tem časom spal.“

Dvignil se je krohot, ki je gotovo vznemiril iz prvega večernega spanja prebivalce na božji nji-vi nad črno ruto...

Kmalu nas je obsijal snop bele luči. Sprehajal se je kar po vrsti od glave do glave in nam obsijal obraze. Za hip smo utihnili, nekoliko presenečeni, nato pa spet bruhnili v smeh.

„Zdaj pa le natočite še gospodu kozarček, ko nam tako lepo svetil!“ dé Vinko.

„V takih prilikah tudi malo luči res koristno služi,“ je dodal Javor.

„Nocoj ste pa zadeli pravi trenutek, ko nam je luč najbolj potrebna,“ ga je pohvalil Mirko.

„Daj, Lojz! Pricurni vendar!“ sem še jaz zahteval.

„Najprej novemu gostu, potem pa ostalim,“ se je Lojz odrezal. Okrogel slap luči ga je belil: z desnico je točil v kozarec za Rudolfa.

„Meni ni treba! Ne bom pil!“ se je Rudolf kar vnaprej opravičeval. „Prišel sem le pogledat, kdo je tako živahen,“ je pojasnil.

„Veš, smo dobre volje, zato smo se malo smejali,“ mu je razložil Mirko.

„Kaj smejali! Rjovel! ste. Kričali kakor Indijanci ob napadu!“ nas je s pol jeznim glasom kregal.

„Kaj pa naj počnemo: luči ni, zvezd in lune tudi ne, večerjali smo dobro, zdaj pa smo pricurni-li še kozarček nacara!ja, ki nam

dviga pogum...“ ga je direktor pomirjeval.

„Tega imate že tako dovolj visoko! Kam še hočete z njim?“

„Asten, jaz pa pravim, da je tak večer kljub vsemu precej pust. Kak bi bil, če bi še mi bili poklapani in se ne bi znali malo razživet! Zato zahvala našemu bir-tu Lojzu, ki nam je postregel vsaj z malo oštarijskega duha,“ je povzel Vinko. „Sicer pa: smo na počitnicah, kaj se vam zdi?“

„Zdaj pa le vzemi kozarček, da boš vsaj trčil z nami! Drugače bomo mislili, da si hud na nas. Ta skrb bi nam pa še kratila spanje!“ ga je direktor mehčal.

Vsi smo temu pritrjevali. Izza temnega ozadja se je tedaj v svetlo luč stegnilo dolga in suha roka. Ponujeni kozarček se je preselil v objem njenih prstov.

„Na zdravje!“ je resno napil in ga dvignil.

„Na zdravje!“ smo jih dvignili tudi mi. Tista, njemu namenjena Kol'kor kapljic... ni izostala.

Skrbni Rudolf je posrebal zadnje kapljice in se poslovil. „Pa dobro spite! Lahko noč!“ je še voščil.

„Lahko noč tudi vam!“ smo mu prijazno želeli.

Med breskovimi drevesi se je odzibala luč proti njegovemu stanovanju.

(Konec prihodnjic)

v družini

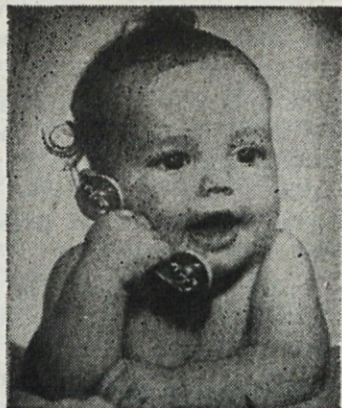
Dietmar Rost-Janko Bohak

SPOLNA VZGOJA – ČEMU LE?

Nemalo staršev se sprašuje, ali je danes še potrebno govoriti in pisati o spolni vzgoji. Ali niso v zadnjih letih o njej že preveč govorili po radiu in televiziji in pisali v časopisih in revijah? Ali niso naši otroci še prezgodaj preplavljeni z njo? Se niso mnogi starši sprijaznili s tem, da je „danes pač vse drugače“, da so postali sporni osnovni moralni pojmi? Ob vsem tem pa se skorajda ne obeta kakršnakoli sprememba.

Dejstvo je, da negotovost raste. Kako naj spremenimo naš odnos do spolnosti? Česa naj se držimo? Vprašanja in problemi so bolj pereči kot kadarkoli prej. Ali ne potrebujejo naši otroci prav zato sveta in pomoči odgovornih staršev? Molčati v današnji situaciji — ne pomeni to bežati pred odgovornostjo oziroma resignirati, česar nam naši otroci morda nikdar ne bodo odpustili?

Iz knjige Vzgajajmo za ljubezen (celostna spolna vzgoja). Katehetski center, Ljubljana 1986.

To knjigo smo napisali z namenom, da bi pomagali staršem pri spolni vzgoji njihovih otrok. Poleg dognanj psihologije so v njej prisotne tudi izkušnje pisca z lastnimi otroki in seveda izkušnje iz njegove dolgoletne vzgojiteljske službe. Spolna vzgoja mu pomeni sestavni del celotne vzgoje, ki ima svojo poslednjo utemeljitev v krščanski veri in izvaja svoje cilje iz krščanske podobe o človeku. Poleg mnogih primerov, kako se lahko starši pogovarjajo s svojimi otroki o vprašanih spolnosti, so v knjigi v središču pozornosti otrokove osnovne potrebe po ljubezni in zavarovanosti. V prvih letih življenja namreč ne gre toliko za razumsko razlago kot za to, da posredujemo otroku občutje gotovosti, iz katerega bo lahko odraščal v samostojno osebnost, ki zmore ljubiti druge.

Od tabuja do „spolne osvoboditve“

V prejšnjih časih je bilo vse, kar je bilo povezano s spolnostjo, tabu, se pravi nedotakljivo. Ljubzensko življenje je bilo obdano z zidom molka. Napačna sramežljivost je spolno področje pregnala iz vzgoje. Pogovore z otroki in mladostniki o spolnih temah so imeli za predrzne, za nekaj, kar ogroža moralo.

Toda potem je zanihalo v nasprotno stran: javno mnenje je začelo propagirati vsa področja spolnosti, kar si jih lahko mislimo, in razkrivanje vsakršnih intimnosti so označili za osvoboditev seksualnega zatiranja. Bili so prepričani, da so s svobodo pokazali človeku pot v popolno svobodo in srečo.

Prav naivno so menili, da človek, „osvobojen spolnega zatiranja“, ne bo več agresiven in se morda celo ne bo več vojskoval. Pospeševali so ustrezne vzgojne ukrepe v družini, otroškem vrtcu in šoli. „Seksualni reformatorji“ so spolnost pojmovali enostransko, kot vir užitka, ki naj si ga človek po potrebi privošči sam s seboj ali z drugimi. To je veljalo tudi za otroka.

Spolno izkustvo in zadovoljitev nagona so odtlej poveličevali kot cilj celotne vzgoje. Vsakršno obvladovanje je bilo razvpito, prostovoljna odpoved spolnosti je postala nenaravna ali celo boleсна; zakonolom je postal malenkost, svobodna menjava partnerjev pa

nekaj zaželenega. Zakon in družina sta postala vprašljiva; nadomestile naj bi ju svobodnejše oblike človeškega sožitja. Beseda „starši“ se umakne pojmu „odraslega“, oče in mati postaneta „priatelj“, v nekaterih zvezah pa kar „človeški samec in samica“.

Za takšno spolno vzgojo se skri-va povsem določena podoba o človeku. Človek je tu najvišje razvit sesalec, ki ga je socialno-kulturni razvoj družbe vedno bolj ovi-ral pri uresničevanju njegove narave, sedaj pa naj mu osvoboditev teh prisil prinese novo življenjsko srečo.

Temu svetovnemu nazoru, ki prizadene človeško dostojanstvo s propagiranjem nesramnosti in vodi človeka namesto v zaželeno svobodo v nove odvisnosti in prisile, postavlja ta knjiga nasproti drugačno prepričanje, ki vidi v človeku osebo, obdarjeno s človeško naravo, ki ga visoko dviga nad žival. Zato tudi humano osmišlja in razlaga človeško spolnost.

Smisel človeške spolnosti ni v odličnih seksualnih tehnikah niti v čim večjem genitalnem užitku, marveč v tem, da postanejo naši otroci in mladostniki moški in ženske, zmožni ljubezni, ki bodo znali sprejeti svoj spol in se srečevati z drugospolnim partnerjem v občutju moralne in socialne odgovornosti ter sklepati trajne vezi. Otroke moramo vzgajati v takšnem mišljenju, čutenju, doživljanju in ravnanju, da

bodo mogli v daru spolnosti gledati zavezujočo človeško nalogo.

Zato lahko spolno vzgojo najbolj jasno opišemo kot spolno vzgojo značaja. To gotovo ni lahko v času, ko se pojmovanja o tem, kaj je prav in narobe, kaj je potrebno in nevarno, tako zelo razhajajo.

Spolna vzgoja — problem civilizacije

Pred sto leti so otroci odrasčali še v veliki družini, kjer so bili deležni celotnega družinskega življenja. Že zgodaj so pomagali materi in očetu pri delu; rojstvo in smrt sta bila dogodka, ki so ju doživljali kot nekaj samoumevnega.

V sodobni industrijski družbi je skoraj vse „komplicirano“, ničesar več ni „samoumevnega“. Naraščajoča civilizacija je odtujila človeka naravnemu življenjskemu dogajanju. Tako stojimo danes pred problemi, ki jih prej niso poznali: naši dečki in deklice bistveno prej spolno dozoriyo kot v času naših staršev in dedkov, njihovo duhovno-duševno zorenje ne sovpada s telesnim. Že od otroštva dalje imata spola na vseh področjih mnogovrstne stike in se odprto srečujeta. Odprte javne razprave otroke že zelo zgodaj soočajo s številnimi problemi, ki jim niso dorasli. Večina mater je zaposlenih. Razširja se otrokom sovražno vedenje; padec števila rojstev v visoko civiliziranih deželah nas lahko vedno bolj skrbi. Število mater in očetov samohra-

nilcev neprestano narašča.

Ta dejstva zgovorno pričajo, kako potrebna je obsežna spolna vzgoja. Spolna vzgoja je pomembna pomoč, ki jo dolgujemo svojim otrokom, da bodo zmogli reševati probleme našega časa. Pravočasno jih moramo pripraviti na tisto, kar jih čaka v življenju, in jih ne smemo pustiti samih z njihovimi vprašanji. Če otroci ne dobijo stvarnih informacij in ljubečih, resničnih pojasnil od svojih staršev, se v njih poraja radovednost ter bojazen; brez zaščite so izpostavljeni negativnim vplivom.

Od rojstva dalje smo spolna bitja

Če se vprašamo, zakaj vzgoja ne sme obiti spolnih vprašanj, se odgovor glasi: človek je že od prvega trenutka svojega bivanja spolno bitje — deček ali deklica. Brezspolnega človeškega bitja ni, vedno so le moški ali ženske. Spolnost prevzema človeka v vsem njegovem bistvu: človek misli, čuti in ravna vedno le kot moški ali kot ženska. Vzgoja pa se nanaša vedno na celotnega človeka, torej tudi na njegovo spolnost. Pri osebnostnem zorenju človeka igra odločilno vlogo.

Tako je od stvarjenja dalje. V svetopisemskem poročilu o stvarjenju beremo: „In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po božji podobi ga je ustvaril, moža in ženo ju je ustvaril“ (1 Mz 1, 27). Tu je izjava o človekovi bogopodobnosti neposredno povezana z

njegovo spolno različnostjo, kar pomeni, da je človeška spolnost tesno povezana z njegovo bogopodobnostjo. Torej je tudi spolno zorenje k bogopodobnosti. In Sv. pismo dalje pravi: „Bog je videl vse, kar je naredil, in glej, bilo je prav dobro“ (1 Mz 1, 31).

Tu je jasno, da človeške spol-

nosti ne smemo niti zaničevati niti zatirati, marveč jo smemo brezpogojno in radostno priznati kot božji dar. Že leta 200 po Kr. je cerkveni učitelj Klemen Aleksandrijski dejal: „Ni se nam treba sramovati govoriti o stvareh, ki se jih Bog ni sramoval ustvariti.“

(Dalje prihodnjič)

Lojze Kozar

Premakljivi svečnik

28

V zabreško župnišče se je nasečila žalost. In osamelost. Tekli so dnevi, ne da bi se kdo oglasil. Ženske niso niti za maše prinašale, ker so bile v zadregi, kaj naj župniku rečejo, kako naj začnejo pogovor, saj mimo Zoričine smrti ni bilo mogoče v nobenem pogovoru. Toda kako govoriti o njeni smrti, ne da bi nevede in nehote koga ranil.

Barica je hodila vsa objokana, Zdravko pa je molčal in čakal. Molil je več kot po navadi, vendar ne za to, da bi ušel človeški sodbi in obsodbi, ampak najbolj za to, da bi se ustavilo pohujšanje, ki ga je slutil, čeprav iz časopisja ni zvedel nič določnega o tem, kaj

vse mu nekateri pripisujejo. Bilo pa je nekaj dovolj prijemljivih namigov.

Čez nekaj mesecev je bil župnik poklican k sodni obravnavi. V malem mestecu je proces zbudil veliko zanimanje, saj je že precej časa poteklo od takrat, ko so bili taki procesi pogostni in so bili duhovniki obdolženi rovarjenja zoper narod in državo, zaradi gospodarskega kriminala, skrivanja obvezne oddaje, goljufij pri cerkvenem premoženju, posilstev in podobnih hudih prestopkov, kar je bila prava poslastica za vse, ki duhovnikov iz Bog ve kakšnih razlogov niso marali. Taki so takrat napolnili sodne dvorane, da že s svojo navzočnostjo potrdijo sodbo, ki je bila izrečena v imenu

ljudstva. Verniki se takih procesov večinoma niso udeleževali, ker jih je bilo sram, da ima pravica tako nesramno močno zavezane oči in ne loči resnice od podtikanj in laži.

Mlajši rod za nekdanje duhovniške procese ni vedel in je zato že iz radovednosti napolnil sodno dvorano.

Javni tožilec je na splošno trdil isto kot preiskovalni sodnik, samo da je hude obdolžitve odel v nekoliko manj trde besede. Trdil se je na vsak način dokazati, da je župnik Zorico namenoma poslal v nevarne strmine, kjer je potem našla smrt. Javni tožilec ni trdil, da je župnik hotel povzročiti njeno smrt, pač pa da je zaradi nepremagljive želje, da bi bil z dekletom na samem, lahkomiselnost spregledal nevarnost in je ni videl tam, kjer bi jo vsak človek lahko videl.

Prisednika nista bilo s tožilcem istega mnenja, to se je videlo potem, ko je bila sodba izrečena. Tudi večina navzočih ni soglašala s tem, kar je trdil javni tožilec.

Župnik Zdravko je še enkrat na kratko in pregledno opisal, kako so dogodki potekali.

„Nekaj nam pa vendarle ni jasno. Ali nam lahko razložite nerazumljivo stvar, da je zgrešila pot na tistem kraju, kjer je to najmanj verjetno.“

„Pravega vzroka ne vem. Mislim pa, da je bila kriva njena mladostna ihta. Rada bi čim prej

izvršila moje naročilo, pri tem pa je spregledala markacijo.“

„Se vi, župnik, ki ste organizirali ta izlet, čutite odgovornega za njeno smrt?“

„Da. Čutim se odgovornega.“

„Z drugo besedo: se čutite krivega za njeno smrt?“

„Čutim se krivega.“

„Se čutite krivega v smislu obtožnice?“

„Ne v smislu obtožnice, čutim se krivega za to, ker sem jo samo poslal naprej.“

„Ste bili pod kakim močnim vtisom, da niste predvideli, da bi dekleta lahko zašlo.“

„Nisem bil pod nobenim vtisom. Bila je samo nepremišljena odločitev.“

„Imate v svojo obrambo še kaj povedati?“

„Nič več.“

Oglasil se je javni tožilec:

„Morda bi nam obtoženi lahko pojasnil, zakaj ni šel takoj po pomoč, ko je našel ponesrečenko. Bili so z njim tudi močni fantje, zakaj ni šel najprej k njim, da bi mu priskočili na pomoč pri reševanju?“

„Bila je v nezvesti, zato bi potrebovali poklicne reševalce. Z nevajenimi fanti bi bilo njeno življenje v nevarnosti.“

„Potem so jo pa le fantje spravili iz nevarnega žleba.“

„Takrat njeno življenje ni bilo več v nevarnosti. Bila je mrtva.“

„Kaj pa življenje fantov? Vam teh ni bilo mar?“

„Vsi smo vedno v božjih rokah.“

„Farizejska preproščina! Tudi dekle je bilo v božjih rokah. Zakaj pa je potem z glavo zadela ob kamen?“

„Tega ne vem. To ve samo Bog. In Bog je dober.“

„Tako dober, da ubija, če sledim vašim besedam.“

„Bog ne ubija. Bog daje življenje. Zemeljsko in večno.“

„Obtoženec začenja s pridigo, ki pa tukaj ni na mestu. Besedo dajem obrambi.“

Branitelj ni imel povedati pravzaprav nič drugega, kar je že povedal župnik. Skliceval se je predvsem na to, naj sodišče presoja krivdo ali nekrivdo obtoženega po dokazanih dejstvih, in ne po neklih podmenah, kakor jih je v obtožnici nanizal javni tožilec.

Po kratkem posvetovanju je bila izrečena sodba v imenu ljudstva: šest mesecev zapora zaradi malomarnega ravnanja, ko je poslal dekle samo naprej po neznanu poti, kar je imelo za posledico njeno smrt.

Sodbo so objavili vsi slovenski časniki in večina poročevalcev je bila mnenja, da je kazen prenizka, saj je ostalo še veliko nedorečenega in če bi dognali do konca, bi se lahko še marsikaj razkrilo.

Župnik Zdravko je opravljal sicer vsa svoja dela kakor doslej, toda z neko odsotnostjo. Sredi pridege je včasih obstal in se kar

sredi stavka izgubil, kakor da se mu je nenadoma pretrgala miselnost in je ne more povezati. Zdelo se je včasih, da se niti ne zaveda, da govori ljudem in kaj jim hoče povedati.

„Prizadelo ga je, našega župnika,“ so rekli ljudje, ki se jim je smilil. V časih, ko je nanesla priložnost, so ga skušali tolažiti:

„Kaj pa je navsezadnje šest mesecev. Drugi so zaprti leta, pa jim ni nič. Ne smete se zapustiti, gospod župnik! Kar se je zgodilo vam, se lahko primeri komur koli. Vi si vse to preveč ženete k srcu. Šest mesecev mine, kot bi mignil.“

Zdravko je samo kimal in se žalostno nasmihal. Saj ni bil v skrbeh zaradi teh šestih mesecev, razjedala ga je misel, da gre vse njegovo delo v nič. Prizadevanje dolgih let mu uniči eno samo nesrečno naključje, ena sama nepremišljenost, zaradi tega pa umre edinka in ostanejo starši sami.

Neprestano mu je v spominu, kako je Zoričina mati prišla k njemu tisti dan po pogrebu, kako dolge minute ni mogla spregovoriti nobene besede, stresal jo je jok, tako bridek, tako obupen, da ga je pretresel bolj kakor Zoričina smrt.

„Jaz, jaz sem kriva,“ je hlipala skoraj že brez solz, saj jih je menda že vse izjokala, kar jih je premogla šibka postava. „Kriva sem, ker ji nisem pustila, da bi šla v samostan. Nisem je hotela dati Bogu, zdaj mi jo je pa s silo vzela.“

„Ne vi, mati! Jaz sem jo poslal v smrt. Bil sem nepremišljen. Ni vam je Bog vzel, tega ne smete misliti. Bog ni rabelj.“

„Zakaj pa je potem morala umreti?“

„Ne vem, mati, ne vem. Vem samo to, da je Bog to dopustil. Zakaj? Komu v dobro? Tega ne vem. Tega nihče na svetu ne ve. Ona, Zorica, ona zdaj že ve. Ve in hvali Boga, saj je že gotovo pri Bogu.“

Tako je tolažil druge, mater, očeta, sam sebe pa ni znal potolažiti. Tudi spovednik ga ni mogel potolažiti, čeprav mu je govoril na srce in pamet:

„Poznaš moralko. Samo tisto je greh, kar je premišljeno in namerno storjeno. Če pošljem otroka v trgovino, pa ga na cesti povozí avto, si vendar ne smem očitati greha, saj potem ne bi smel nikoli ničesar odrediti, zapovedati, nikogar nikamor poslati. Saj se lahko tudi doma v hiši pripeti kaj takega, da človek izgubi življenje. Ti nisi mogel predvideti, kaj se lahko dekletu zgodi, zato si nikar ne očitaj!“

Zdravku pa so oči vedno bolj sijale, hujšal je in od časa do časa ga je napadel silovit suh kašelj. Zaradi tega se ni vznemirjal, saj je imel preveč opravka s svojo notranjostjo, ko je kar naprej razglabljal in iskal smisla vsemu, kar dela, svojemu poklicu, svojemu oznanjevanju in vsemu, v čemer je bila njegova duhovniška služba, pa smisla ni mogel najti.

Pravi smisel vsega se mu je vedno znova izmikal in v srcu so se pojavljala vedno nova vprašanja, vedno novi dvomi.

Za zadnjo nedeljo cerkvenega leta je dobil lepo in vljudno vabilo. Jasna in njen zaročenec Andrej, njen Drašek, sta ga povabila, da bi ju poročil.

„Poroka bo v nedeljo, toda gotovo najdete nekoga, ki vas bo nadomestil, zato trdno pričakujeva, da nama ne boste odrekli. Tistih šest mesecev si pa tudi ne ženite k srcu, če jih boste sploh morali odsedeti, kar pa ne verjameva, saj ste se gotovo pritožili in bo višje sodišče pravičnejše.“

„Nisem se pritožil, Jasna. Nisem se pritožil, ker se čutim krivega. Kar mi je odmerjeno, bom prestal, saj to ni najhujše. Hujši je moj nemir, moje težko, obtožujoče srce. To boli.“

„Saj mi ne zamerite, gospod župnik, če vam povem, da sem komaj zdaj v resnici zaslutila, kaj je Bog. Komaj zdaj po toliko letih, ko sem ga tolikokrat klicala, se obračala nanj v svojih mladostnih preizkušnjah. Komaj zdaj sem zaslutila, kdo je On, ki sem ga zagovarjala, ga branila, zanj tvegala in vendar mi je bil še velik neznanec. Zdaj vem, da je nekaj čisto drugega, kakor sem doslej mislila o njem, šele zdaj, ko sem spoznala pravo ljubezen. Saj je Bog ljubezen, ste vedno rekli. Če je že moja majhna, kakor iskrica majhna ljubezen nekaj neizrekljivo lepega in osrečujočega, kaj je še

le potem On, ki je več kot go-
reče sonce vpričo moje majhne,
neznatne ljubezni. Kolika sreča
mora biti v njem, koliko radost,
polnost..." je pisala dalje Jasna.

Zdravko je vse to bral, kakor
da bere ali sledi svojim lastnim
mislim, ki jih je imel nekoč, zdaj

pa je v njem nekaj ugasnilo, zamr-
lo in vpričo tolikega Jasninega za-
nosa ni zažarela nobena iskrica
na zastekleni in trdi ledeni povr-
šini njegovega srca, kljub vsemu
žaru Jasninih besed je v njem o-
stalo vse negotovo, mrzlo in vpra-
šujoče.

Novice IZ SLOVENIJE

Jubilej sv. Heme

Krška (celovška) škofija je slo-
vesno razglasila jubilej sv. Heme.
Trem uvodnim dnevom jubileja sv.
Heme, od 16. do 18. oktobra 1987, so
ustrezala 3 temeljna vprašanja: Od
kod prihajamo, koliko prihodnosti
ima naša preteklost, kam gremo?
Zborovanja so bila v Beljaku in v
338 župnijah krške škofije. Sklep teh
zborovanj je bil: Jubilej sv. Heme
vabi vse k duhovni prenovi, poglo-
bitvi vere, k življenju po preizkuše-
nih evangelijskih načelih.

Kneginja Hemo Krško je vesoljna
Cerkev prištelas med blažene pred 700
leti, pred 50 leti pa jo razglasila
za svetnico. Sv. Ema je prva in edina
uradno razglašena slovenska svetni-
ca. Na Slovenskem ji je posvečenih
več cerkva.

Rojena je bila med leti 995 in

1000. Njen mož je bil Viljem Sa-
vinjski in Breški. Zgodaj je zgubila
moža in tudi sina. Poslej je svoje
premoženje posvetila v službo kr-
šćanskega razvoja koroške dežele.
Zgradila je 9 cerkva, nazadnje še
Marijino cerkev in samostan v Krki,
kamor je tudi sama vstopila. Zara-
di pobožnosti in dobrodelnosti jo je
ljudstvo kmalu začelo častiti kot
svetnico. V komisiji za razglasitev
za blaženo je sodeloval tudi prvi
ljubljski škof Ziga Lamberg, šele
leta 1933 pa so se avstrijski in slo-
venski škofje skupaj zavzeli, da se
je postopek za razglasitev svetništva
res obnovil in 1938 srečno končal.

Teološki tečaj za izobražence

„Čas in njegova znamenja“ je bi-
lo geslo teološkega tečaja za študen-
te in izobražence, ki je bil na Teo-

loški fakulteti v Ljubljani od 9. do 20. novembra, hkrati pa tudi v Mariboru. Predavali so:

dr. Vinko Potočnik, Inflacija poštenja in morale — psihološki in sociološki vzroki, vidiki in oblike;

dr. Vinko Škafar, Bio-etika ali meje genetične revolucije — genska tehnologija, možnosti, zlorabe, zadržki;

dr. Hubert Požarnik, Od česa bomo živeli v prihodnjih desetletjih — ekološko vprašanje, vloga posameznika;

dr. Alojzij Šuštar, Izzivi sedanosti za naloge prihodnosti — o razmerah v slovenski Cerkvi in narodu;

dr. Ludvik Vidmar in dr. Rafko Valenčič, Aids — virus in etika — medicinski in moralni problem;

Franc Miklavčič, Ločitev in ne izločitev Cerkve od države — ustavne spremembe in pravni položaj Cerkve;

dr. Drago Klemenčič, Kakšno Cerkev hočemo? — ob peticiji revije 2000;

dr. Anton Stres, *Iustitia et pax* — stvari, o katerih Cerkev pri nas ne sme molčati;

dr. Matjaž Puc, Pasi moje ovce — rimska sinoda o laikih, razmere v Sloveniji, naloge laikov;

dr. Franc Perko, Med vami pa ni tako — teološki temelji sožitja različnih narodov, kultur in veroizpovedi.

Umrli duhovnik Kahne

30. septembra je po več infarktih umrl salezijanski duhovnik dr. Sta-

nislav Kahne. Pri pogrebni maši je vodil somaševanje in imel mašni nagovor nadškof Šuštar. K slovesu je prišlo poleg salezijancev okrog 120 duhovnikov. — Rojen je bil 1921 v Ljubljani, maturiral na klasični gimnaziji, 1938 postal salezijanec, bogoslovno izobraževanje končal v Turinu in bil 1947 posvečen. Študij je nadaljeval na Vzhodnem inštitutu v Rimu in 1951 doktoriral.

1954 je bil imenovan za profesorja in glavnega tajnika salezijanske papeške univerze. S strokovnimi članki je sodeloval v več znanstvenih revijah in pripravil več gesel za različne enciklopedije.

1966 se je vrnil v Slovenijo in prevzel službo inšpektorialnega tajnika Jugoslovanske inšpektorije. To službo je vestno opravljal do smrti. Z razgledanostjo, znanjem klasičnih in modernih jezikov, teološke in druge literature je posegal na različna področja cerkvenega in javnega življenja. Bil je član ekumenskega in liturgičnega sveta ter komisije za tisk. Sodeloval je pri pripravi prenovljenih liturgičnih knjig in novega prevoda Svetega pisma. Urejal je rakovniške knjižice in jih več napisal, pripravljaj „Marijanski koledar“, 17 let urejal Salezijanski vestnik, prevedel Messorijski knjigi Kdo je Jezus in Izziv smrti ter življenjepis sv. Janeza Bosca.

Brat Davorin živi z družino v Argentini.

med nami v Argentini

Slovenske sobotne šole v Argentini v šolskem letu 1987

OSNOVNE ŠOLE

Aljaževa šola v Bariločah

Učencev 11. Voditeljica: Zdenka Jan; učiteljici: Zalka Arnšek in Marjana Marn.

Balantičeva šola v San Justu

Učencev: 82 (dečkov 44, deklic 38).

Voditeljica: Angelca Klanšek; katehet: Anton Bidovec; učiteljice: Danica Malovrh, Marija Zupanc, Mirjam Oblak, Lučka Oblak, Magda Zupanc; Jožica Malovrh, Kristina Grilj; petje: Anica Mehle, Andreja Selan in Silvija Oblak; pomočnica uč. zboru: Ivanka Puhek; preds. odbora staršev: Lojze Modic.

Baragova šola v Slovenski vasi

Učencev: 61 (24 dečkov in 37 deklic).

Voditelj: prof. Franci Sušnik; katehet: Janez Petek; učiteljice: Marta Čampa, Zlata Adamič, Mirjam

Goljevšček, Marija Rozman, Beti Kalan, Marjetka Gerkman in Bernarda Gerkman; preds. odbora staršev: Stane Mehle.

Cankarjeva šola v Berazateguiju

3 učenke, poučevala Monika Vitrih in France Vitrih.

Jegličeva šola v Slovenski hiši

Učencev 15 (7 dečkov in 8 deklic).

Voditeljica: Marjana Batagelj; katehet: Franci Cukjati, učiteljica: Marjeta Dobovšek, preds. šol. odbora: inž. Jernej Dobovšek, knjižničarka: Delija Truden.

Tečaj slovenščine za špansko govorke vodi Marjana Batagelj, učili Lučka Jereb in Irma Pérez. 12 otrok (7 (dečkov in 5 deklic).

Jurčičeva šola v Carapachayu

Učencev 25 (13 dečkov in 12 deklic).

Voditeljica: Ani Klemen; katehet:

Matija Borštnar; učiteljice: Marjeta Slabe, Monika Jeretina, Marija Korošec in Marija Slabe; preds. odbora staršev: Jelka Stanič.

Krekova šola v Tucumanu

Učencev 6 (2 dečka in 4 deklice).

Voditeljica: Jožejka Žakelj, verouk: inž. Jože Žakelj, poučevale Marija Kinkel, Danica Draksler in Erika Draksler.

Prešernova šola v Castelarju

Učencev 60 (28 dečkov in 32 deklic).

Voditeljica: Mija Markež; katehet: France Bergant; petje: Anka Gaser; učiteljice: Nadi Grohar, Monika Kenda, Lučka Češarek in Veronika Zorc; preds. odbora staršev: Janez Jelenc.

Rožmanova šola v San Martinu

Učencev 38 (23 dečkov in 15 deklic).

Voditeljica: Katica Dimnik; katehet: dr. Jure Rode; učiteljice: Ana Marija Podržaj, Stanka Oberžan, Regina Leber, Metka Kahne, Olga Lenarčič, Saša Golob; petje: Marjeta Boltežar in Metka Praprotnik Luna; preds. odbora staršev: Cirila Žužek.

Slomškova šola v Ramos Mejiji

Učencev 63 (32 dečkov in 31 deklic).

Voditeljica: Helena Malovrh; katehet: Jože Škerbec; učitelji: Marjan Loboda, Vladi Selan, Saša Omahna, Karla Jakoš, Kristina Hvalica, Alenka Smole, Irena Loboda in Gabrijela Malovrh; preds. odbora staršev: Lojze Lavrič.

Šola sv. Cirila in Metoda v Mendozi

44 učencev (27 dečkov in 17 deklic).

Voditeljica: Lenčka Božnar; verouk: Jože Horn; učiteljice: Nežka Bajda (vrtec), Angelca Šmon Bajda, Jadranka Ovčjak, Marjanca Bajuk (petje).

Tečaj za špansko govoreče vodi Klavdija Grebenc, 6 učencev: 1 deček in 5 deklic.

Trdinova šola v Miramaru

Poučuje občasno župnik Boris Koman.

SREDNJEŠOLSKI TEČAJI

Slovenski srednješolski tečaj
ravn. [Marka Bajuka v Slovenski hiši

Ravnateljica: dr. Katica Cukjati; profesorji: prof. Miriam Batagelj, Anton Bidovec, prof. Tomaž Debevec, Luka Debevec, Tine Debeljak ml., Marjan Hribar, Andrej Krečič, dr. Marko Kremžar, prof. Pavlinka Korošec, lic. Albin Magister, lic. Franci Markež, Metka Mizerit, prof. Cvetka Pavlovčič, Lojze Rezelj, Veronika Rožanec, dr. Alojzij Starc, Jože Škerbec in prof. Neda Vesel, delegat za dopisne dijake: Tomaž Rant; tajnica: Cirila Žužek; knjižničarka: dr. Nataša Krečič in Kristina Pérez.

Dijaki: v 1. letniku 25, v 2. letniku 32, v 3. let. 24, v 4. let. 25, v 5. let. 20; dopisni dijaki 4; skupno: 130 dijakov.

Razredniki: 1. letnika Neda Vesel, 2. let. Albin Magister, 3. let. Miriam Batagelj, 4. let. Franci Mar-

kež in 5. letnika Tine Debeljak ml.

Učni premeti: verouk, slovenščina, temelji vzgoje, svetovni nazori, narodopisje, živa beseda, zgodovina, zemljepis in lepo vedenje.

Srednješolski tečaj rav. Marka Bajuka v Slovenski vasi v Lanusu

Dijakov 16. Ravnatelj: Dušan Šušteršič; poučevali so: verouk Jakob Barle in Ladislav Lenček, slovenščino Tone Brulc, Dušan Šušteršič in Mirjam Šušterič, slovico T. Brulc in D. Šušteršič, zgodovino dr. Andrej Fink, zemljepis Tone Gale, nastopanje T. Brulc. Dušan Šušteršič in M. Šušteršič, gledaliče L. Lenček, petje Jože Omahna, dijaški list T. Brulc, J. Barle in A. Fink.

Pouk vsak teden, en teden redni predmeti, drugi teden nastopanje, dijaški list, gledališče in petje.

Srednješolski tečaj v Bariločah

5 dijakov; učili dr. dr. Vojko Arko, Katica Glinšek, Zdenka Jan, Lučka Jerman in Terezka Žužek.

Slavje v Berazateguiju

Rojaki v Berazateguiju so praznovali 22. obletnico Slovenskega doma in 4. mladinski dan v nedeljo 25. oktobra. Ob 9 so se pričele tekmovanja v odbojki, ob 11.30 je bil prižig plamenice (Pavel Kržišnik) in dviganje zastav (Tomaž Vitrih in Andreja Škrbec). Mašo je opravil dr. Alojzij Starc, ljudsko petje pa je spremljal s kitaro Ivi Korošec. Po skupnem kosilu se je začel ob 17

popoldanski program, ki ga je napovedovala Pavlinka Korošec: pozdrav predsednika SD Janka Šterbenca, simbolična vaja učenk (Monika Vitrih), govor predsednika Zedinjene Slovenije Lojzeta Rezlja, recitacija iz Cankarje vega Kurenta (Pavlinka Korošec, kitara: Ivi Korošec), beseda predsednika SFZ Dominika Oblaka, simbolična vaja deklet in razdelitev pokalov.

Proslava narodnega praznika

V soboto 31. oktobra smo Slovenci Vélikega Buenos Airesa praznovali slovenski narodni praznik 29. oktober in dan slovenske zastave. Ob 19.15 je v cerkvi Marije Pomagaj delegat dr. Alojzij Starc maševal za vse, ki so delali in umrli za srečo našega naroda.

Dvorano Slovenske hiše je z velikim portretom na ozadju slovenske zastave in zelenjem okrasil Stane Snoj. Pozdravne besede je izrekel predsednik pripravljalnega odbora Marjan Loboda. Slavnostni govor „Janez Ev. Krek in mi“ je imel dr. Vinko Brumen. Večer je zaključila slavnostna večerja.

V Bariločah so rojaki proslavili narodni praznik na ploščadi v mestnem središču. Slovensko zastavo je dvignil na drog, na katerem je visela ves dan, predsednik Slovenskega planinskega društva Dinka Bertonec, dr. Vojko Arko pa je spregovoril o prvi slovenski vladi, o karantanski tradiciji in o naseljevanju Slovencev v Argentini. Pesem Oče, mati, bratje in sestre je zaključila program.

20. pristavski dan

Slovenska skupnost v Castelarju je praznovala v nedeljo 18. oktobra 20. pristavski dan. Po dviganju zastav je bilo somaševanje msgr. Zdravka Revna, dr. Alojzija Starca in prof. Franca Berganta. Med mašo je pel mladinski zbor.

Po skupnem kosilu je bil prvi del sporeda, ki ga je vodil Marko Gaser, posvečen materinskemu dnevu s pozdravom pristavskega predsednika dr. Julija Savellija in s prizori učencev Prešernove šole, pozdravom mladine in prigrizkom.

V 2. delu sporeda je imel slavnostni govor inž. Andrej Grohar, mladinski zbor z gosti pa je zaigral in zapel Vodopivčevo spevoigro Kovačev študent pod glasbenim vodstvom Anke Savelli-Gaser in z njeno spremljavo na klavirju ter v režiji Miha Gaserja. Glavne vloge so odpeli Luka Debevec, Anica Mehle, Janez Mežnar, Tone Mežnar, Matjaž Maček, Ivan Fajfar in Vinko Lazar.

Spevoigro so ponovili na Pristavi v soboto 24. oktobra, v Slovenskem domu v San Martinu 21. novembra in v Carapachayu 28. novembra.

Iz Mendoze

100-letnice Levstikove smrti so se rojaki v Mendozi spomnili 20. septembra s prikazom Levstikove osebnosti (prof. Majda Nemanič) in petjem in deklamiranjem Levstikovih pesmi (šolski otroci pod vodstvom Lenčke Božnar) ter poslušanjem Martina Krpana.

10. oktobra, na predvečer mladine-

skega dneva, je bila uprizoritev Vombergarjeve zabavne igre „Voda“. V režiji Rudija Hirscheggerja so nastopili: Janez Štirn, Tončka Šmon, Veronika Bajuk, Gabi Bajda, Martin Bajda, inž. Jože Šmon, Ernest Hirschegger, Peter Bajda, Rezka Slovša, Ivan Bajuk, Miha Bajda, Mirko Šmon, Karli Bajda, Frido Bajda, Peter Slovša, Janko Štirn, Janez Štern, Davorin Hirschegger, Maks Ovčjak, Damjan Bajda, Štefan Štirn, Henrik Jerovšek in Jure Bajuk.

Mladinski dan je bil v nedeljo 11. oktobra.

Slavje narodnega praznika so imeli v Mendozi 1. novembra: govor inž. agr. Marka Bajuka, recitacijo Kunčičeve Domovine (Stane Grebenc) in Aškerčeve pesnitve Mi vstajamo (Rudi Hirschegger) ter petje Kremžarjeve Slovenije v svetu.

Duhovne vaje za žene

Od petka 20. novembra zvečer do nedelje 22. novembra popoldne so bile v Domu duhovnih vaj Marije Pomučnice v San Miguelu duhovne vaje za žene. Udeležilo se jih je 36 žena, vodil jih je dr. Jure Rode.

Iz naše kronike

V nedeljo 6. septembra so se mendoški rojaki pridružili rojakom v domovini, ki so romali na Brezje počastit Marijo Pomagaj ob 80-letnici kronanja. Počastitev je zajela nastop pevskega zbora (lic. Marko Bajuk), recitacije (prof. Marija Grintalova in Marica Mlinar) in projekcije dia pozitivov.

32. slovenske smučarske tekme v

Bariločah so bile 27. septembra. Nastopilo je 20 tekmovalcev.

Mladinski dan v Slovenski vasi je bil tudi v nedeljo 27. septembra.

Na mesečnem sestanku slovenskih duhovnikov v Buenos Airesu je zadnje sredo septembra govoril msgr. Zdravko Reven o cerkvenih razmerah v Sloveniji; v oktobru pa Jože Škerbec o duhovniku in kulturi.

Na 12. kulturnem večeru SKA je 9. oktobra predaval dr. Andrej Fink o Dragi '87, na 13. kulturnem večeru 24. oktobra pa Avgust Horvat o samoupravljanju v Sloveniji ali nihanjem med stvarnostjo in utopijo.

Na večeru družinskega odseka Katoliškega shoda Slovencev v Argentini so v soboto 3. oktobra govorili duhovnik dr. Jure Rode in zakonski pari: Stane in Marija Snoj, Tomaž in Kristina Rant ter Andrej in Nadi Grohar.

V nedeljo 4. oktobra je bila v Slovenskem domu v San Martinu tombolska prireditev.

Na mesečnem sestanku mladine v Slovenski hiši je na prvo nedeljo oktobra govoril dr. Andrej Fink, na novembrskem pa lic. Milan Magister. o problematiki slovenske mladine v Argentini ob našem bližnjem katoliškem shodu.

Srednješolski tečaj rav. Marka Bajuka je imel v soboto 10. oktobra celodnevni izlet na kopališki park Sloge.

Na celodnevnem srečanju javnih delavcev na Pristavi v Castelarju je na argentinski državni praznik 12. oktobra imel uvodno predavanje dr. Marko Kremžar, koreferata pa dr. Julij Savelli in pisatelj Zorko Simčič.

Mladinski organizaciji SFZ in SDO sta 12. oktobra organizirali celodnevni lahkoatletski turnir na dvorišču zavoda Don Bosco v Ramos Mejiji.

Duhovne vaje za dekleta so bile od petka 16. oktobra zvečer do nedelje 18. popoldne v Domu duhovnih vaj Mallinckrodt. Udeležilo se jih je 24 deklet, vodil jih je dr. Jure Rode.

1. novembra, na praznik Vseh svetih, so bile skupne molitve za pokojne pred spomenikom v Slovenski hiši in na pokopališčih v Moronu, San Justu, na Villegas, v San Martinu, Olivosu in Boulogne.

Zvečer je bila v Našem domu v San Justu ponovitev igre Deseti brat.

7. novembra: Na 14. kulturnem večeru SKA je lic. Andrej Rot predstavil knjigo Franca Sodja „Pisma mrtvemu bratu“.

8. novembra: 35. skupni mladinski dan na Pristavi v Castelarju.

12. novembra je bil občni zbor Zveze slovenskih mater in žena.

14. novembra: Seja profesorskega zbora Srednješolskega tečaja v Slovenski hiši.

Celodnevni izlet šolskih otrok v Villa La Salette pri Pilarju.

Zaključno predavanje Slovenskega visokošolskega tečaja v Slovenski hiši.

21. novembra: Sklepna prireditev Srednješolskega tečaja v Slovenski hiši: razdelitev spričeval, zahvalna maša, prireditev v dvorani.

V Slovenskem domu v San Martinu ponovitev spevoigre „Kovačev študent“.

21. oktobra: Predavanje dr. Aloj-

zija Starca pri Ligi žena-mati v San Martinu o versko-nravnem življenju Slovencev v Argentini.

17. oktobra: V planinskem stanu v Bariločah lutkovna predstava „Debela Repa“ (otroci pod vodstvom Zalke Arnšek) in prizor „Materin račun“ (večji otroci pod vodstvom Zdenke Janove).

1. novembra je pri sanmartinski Ligi žena-mati predavala Lina Matičičeva o koloniji gobavcev Sommer.

22. novembra: Slavnostno zborovanje Katoliškega shoda Slovencev v Argentini.

25. novembra: Na duhovniškem sestanku govoril red. brat Stanko Žakelj o redovni skupnosti Malih Jezusovih bratov.

28. novembra: Sklepna prireditev Slomškove šole.

29. novembra: Prvo sveto obhajilo otrok v cerkvi Marije Pomagaj.

5. decembra: Sklepna in Miklav-

ževa prireditev Jegličeve šole v Slovenski hiši, Jurčičeve šole v Carapachayu in Rožmanove šole v San Martinu.

Miklavževa prireditev Slomškove šole.

6. decembra: Adventno srečanje mladine z geslom „Marija, s teboj pričakujemo Jezusa“ pod okriljem mladinskih organizacij SFZ in SDO v Slovenski hiši.

V Rožmanovem domu maša, skupno kosilo in žrebanje rife.

Sklep Balantičeve šole s spevoigro „Dežela Bi-ba-bo“ in miklavževanje.

Sklep Prešernove šole in prihod Miklavža na Pristavi v Castelarju.

Miklavževa prireditev v Berazateguiju.

11. decembra: Na kulturnem večeru SKA je predaval dr. Andrej Capuder o „Poti v Kanaan.“

13. decembra: Občni zbor mladinskih organizacij SFZ in SDO.

Slovenija v Argentini

(Nadaljevanje iz prejšnje številke DŽ)

Obisk v Slomškovem domu v Ramos Mejía

Preveč bi bilo, če bi hotel naštevati vse obiske, ki sva jih opravila po družinah, ali srečanja z drugimi skupinami v Slovenski hiši. Škof je imel predavanje za duhovnike, srečali smo se s šolskim starešinstvom (sobotne slovenske šole), starešinstvom akademikov itd.

Med obiski je bil tudi zanimiv ogled tovarne slovenskih podjetnikov Oblak — Malovrh. Trije bratje Oblak so s svojo pridnostjo in talentom za organizacijo ustvarili veliko podjetje za izdelavo oken, vrat, stenskih omar, rolet itd. Najprej so to delali v lesu, sedaj je vse delo skrajno mehanizirano in uporabljajo različne materiale: les, železo, plastiko. Imajo več tovarn, največja je izven mesta in jo še dokončujejo. Pridružil se jim je Malovrh, ki pa

ima še eno svojo tovarno za železna vrata in okna. Že pet let imajo računalniško vodeno poslovanje. Pri zaposlitvi imajo prednost Slovenci, ne samo zaradi narodne zavesti, ampak zato, ker so najbolj zanesljivi in pridni, nama je razlagal Malovrh.

V petek je bil prvi maj. Tudi tukaj je dela prost dan. Zato je zvečer srečanje v Slomškovem domu v okraju, ki mu pravijo Ramos Mejía. Vreme je bilo deževno, pa se je kljub temu zbralo veliko ljudi. Med verniki je bilo veliko mladih. Sicer pa je mladih v slovenskih družinah veliko. Čisto „normalne“ so družine s štirimi, petimi in tudi več otroki. Ne samo v starejših, ampak tudi v mlajših družinah. Po maši je bilo srečanje z mladinsko skupino, ki je zelo številna in razgibana. Mladi so nama postavljali vprašanja, meni kot uredniku, ki odgovarjam na pisma mladih, kaj mislim o mešanih zakonih med Slovenci in Argentinci. Delikatno vprašanje. Načelna rešitev ni tako težka, praktična pa večkrat. Želimo, da bi se Slovenci poročali med seboj, nismo za zaprto družbo, geto. Slovenci naj bi bili tudi kvas svoje-ga okolja.

Mladi so nama ponudili pristno argentinsko pijačo — čaj, ki mu pravijo „mate“, pije pa se s posebno cevko. Tudi škof ga je srknil. Ni se nama zdel kaj posebnega, pa vendar so se tudi mnogi Slovenci navadili nanj. Prav je, da se počutijo tudi Argentinec.

Birma 155 slovenskih otrok

Vsak obisk slovenskega škofa med našimi izseljenci je tudi prilika za

birmo slovenskih otrok. Tako je bila tudi tokrat v spored vključena birma. V nedeljo, 3. maja, so se zbrali birmanci iz Velikega Buenos Airesa in nekaterih mest, ki niso preveč oddaljena, kot sta recimo Mendoza (1.100 km) in Bariloche (1.600 km), ki ju bova posebej obiskala. Zadnja birma je bila skoraj pred štirimi leti, ko je bil na obisku ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar. Če torej računamo, da so se tu zbrali v glavnem otroci v starostnem razponu štirih let, sva se s škofom Jenkom upravičeno čudila, da se je na birmo pripravo kar 155 birmancev. To je možno samo ob dejstvu, da so tudi mlade družine številne in da je slovenska zavest v teh družinah in tudi v nekaterih mešanih zakonih zelo visoka.

Birmanci, ki so se pripravljali na birmo vsak v svoji slovenski skupnosti ali domu, so se to nedeljo popoldne ob pol treh zbrali v veliki salezijanski cerkvi Marije Pomočnice v predelu, ki se imenuje Ramos Mejía. Župnik je namreč Slovenec Tone Rant. Cerkev ima tudi velik park in pomožne prostore, kjer so se lahko birmanci zbirali in se je procesija z birmanci in botri lahko veličastno razvila skozi park v cerkev. Za razliko od naših birm zbranih niso motili kakšni kramarji ali prodajalci.

Veliko cerkev, ki jo Tone Rant v teh nekaj letih, odkar je tam župnik, neprestano obnavlja, so lepo napolnili birmanci in botri ter sorodniki.

(Dalje prihodnjič)

Franc Bole v Ognjišču

KJE JE KAJ

LETO 1955

JANUAR 1988

UVODNIK	Škof dr. Stanislav Lenič nam piše	1
KATOL. SHOD	II. katoliški shod Slovencev v Argentini (Jože Škerbec)	4
OB NOVEM LETU	Čudo božiča (Vladimir Kos)	12
	Po katoliškem shodu in v Marijinem letu (Alojzij Starc)	13
	V novo leto za novo srečo (Božidar Fink) ..	16
SINODA	Poslanica škofovske snode o laikih božjemu ljudstvu	18
VERSKI ČLANKI	Modri z Vzhoda (France Rozman)	23
	Marija, radost zemlje	27
	Potovanje na oltar (Bruno Korošak)	30
CERKEV V JUGOSLAVIJI	Prispevek jugoslovanske škofovske konference k razpravi o spremembah ustave SFRJ v luči krščanske etike	31
	Povabilo jugoslovanskih škofov k molitvi v našem času	35
DNEVNIK	In življenje teče naprej... (France Pernišek) ..	37
LEPOSLOVJE	Pod žarki kordovskega sonca (Jože Krivec) ..	41
	Premakljivi svečnik (Lojze Kozar)	51
V DRUŽINI	Spolna vzgoja — čemu le? (Rost-Bohak) ..	48
KRONIKA	Papeško odlikovanje dr. Alojzija Starca (J. Škerbec)	15
	Iz Slovenije	55
	Med nami v Argentini	59
	Slovenske sobotne šole v Argentini v šolskem letu 1987 (France Vitrih)	57
O NAS PIŠEJO	Franc Bole v Ognjišču: Slovenija v Argentini ..	62

AÑO 1955

ENERO 1988

Uvoženo iz Slovenije Malo za šalo . . .

Tovariši, obdelujte zemljo, mene ne boste več.

— — —

Nasedli smo. To je dokaz, da naša kriza ni globoka.

— — —

Jugoslavija ima največji gozd na svetu. Leta 1941 so šli borci vanj, pa še zdaj prihajajo na plano.

— — —

Svoboda je brezmejna, zlasti za tiste, ki imajo potni list.

— — —

Sem za krizo, če je idejno neoporečna.

— — —

Slepo ljudstvo vodijo policijski psi.

— — —

Tovariš ne govori tistega, kar misli. Zadovolji se z branjem referata.

— — —

Narod še molči. Lahko govorite, kar hočete.

— — —

Sedanost je čas, ki v njem načrtujemo, kako bomo v prihodnosti obvladovali preteklost.

— — —

Izmišljamo si sovražnike, da bi nam zmagal dlje trajala.

— — —

Bolje danes razbiti mite kot jutri kipe.

— — —

Dosegli smo ogromne uspehe, vendar poti nazaj ni.

— — —

Socializem je v nekaterih hišah že zmagal, lahko pa bi bilo še slabše.

„Kako vam je uspelo tako krčmariti?“ vpraša star učitelj svojega nekdanjega učenca, lastnika dobre krčme. „Saj niste bili nikdar posebno dober računar.“

„No, to ni nobena umetnost! Zrezke na primer kupimo po 3 avstrale, prodamo pa po 8. Potem živim od 5%.“

— — —

Nekdo pozvoni pri vratih. Mož odpre. Potem zavpije proti kuhinji: „Žena, tu hoče nekdo moje mnenje o nečem!“

— — —

„Zakaj pa sam kuhaš in ne žena?“

„Ker rad dobro jem.“

— — —

„Kako vam gre?“

„Ah, dobro, a doma je postalo tako tiho, odkar več ne živi moja zlatarica.“

— — —

„Vsi moški, ki sem jih zavrnila, so danes bolj bogati kakor ti, ki sem se s tabo poročila.“

„To ti pa rad verjamem.“

— — —

„Kje je Miha?“

„Pri ma'ici, gospod šef.“

„Kaj pa je za malico?“

„Piščanca.“

„No, naj ga le do konca pojé, bo iz službe laže letel.“

— — —

„Z možem se sijajno razumeva, ker imava oba iste interese in se ukvarjava z istimi problemi: z menoj.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga konzorcij (Slovensko dušno pastirstvo); urejuje uredniški odbor (Jože Škerbec) — Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Tiska VILKO s. r. l., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1988: \$ 85.-; drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena (dr. Luis Starc); director: José Škerbec - Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. - Registro Nac. de la Prop. Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "V i l k o" S. R. L., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.